

ĮVYKIAI, PROBLEMOS, NUOMONĖS

SEINŲ „BORUŽĖLĖ“ PAVOJUJE – Petras Maksimavičius	3
RUDENS VEIDAI – Rytis Motiejūnas	10

ŠVIETIMAS

PRASIDĖJO 2016/2017 MOKSLO METAI

PUNSKO DARIAUS IR GIRĖNO PAGRINDINĖ MOKYKLA IR GIMNAZIJA – Petras Vitkauskas	6
VĪDUGIRIŲ PAGRINDINĖ MOKYKLA – Grażina Kibyšienė	7
PUNSKO SAVIVALDYBĖS VAIKŲ DARŽELIS – Petras Vitkauskas	7
SUVALKUOSE – Petras Vitkauskas	7
SEINŲ LIETUVIŲ „ŽIBURIO“ MOKYKLA – Eugenija Pakutkienė ...	8
PUNSKO KOVO I I-OSIOS LICĖJUS – Petras Vitkauskas	9

VALSTYBINIO STUDIJŲ FONDO INFORMACIJA DĖL PARAMOS UŽSIE- NIO LIETUVIAMS, STUDIJUOJANTIEMS LIETUVOS AUKŠTOSIOSE MOKYKLOSE	10
--	----

KULTŪROS BARUOSE

„JOTVOS“ JUBILIEJUS IR UŽ DURŲ LIKĘ FAKTAI – Algis Uzdila	12
FOLKLORO FESTIVALIS „AUSKIM, SESUTĖS, ABRŪSUS“ – Aldona Vaicekauskienė	15

JAUNIMO GRETOSE

IŠRINKTA NAUJA LENKIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS VALDYBA – Jurgita Stankauskaitė	18
---	----

JUBILIEJAI

VĪDUGIRIŲ MOKYKLOS PRAEITIES SKAMBUČIO AIDAI – Grażina Kibyšienė	19
---	----

IŠĖJĘ NEGRĮŽTI

DRAUGEI ATMINTI – Eugenija Pakutkienė	21
--	----

SKELBIMAI

SPAUDA RAŠĖ

LIETUVOS ŽINIASKLAIDA	26
-----------------------------	----

Viršeliuose:

Mokslo metų pradžia Punsko Dariaus ir Girėno mokykloje
(Tomo Bernecko nuotr.)

Mokslo metų pradžia Seinų lietuvių „Žiburio“ mokykloje
(Petro Maksimavičiaus nuotr.)

REDAKCIJOS ADRESAS:

16-515 Puńsk, ul. A. Mickiewicza 23
tel./faks. 87 5161 416
www.e-ausra.pl
ausra@o2.pl

LEIDŽIA:

Lenkijos lietuvių draugija
16-500 Sejny, ul. 22 Lipca 9
tel./faks. 87 5162 125

Vyr. redaktorė – Irena Gasperavičiūtė
Redakcijos sekretorius – Petras Vitkauskas
Stilistė, korektorė – Birutė Burdinaitė-Ołow
Techn. redaktorė – Aldona Jonušonytė

KORESPONDENTAI: Petras Maksimavičius,
Eugenija Pakutkienė, Jurgita Stankauskaitė

Spausdino „Aušros“ leidyklos spaustuvė.

Numeris pasirašytas spaudai 2016-09-09.

Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos
nuožiūra.

„Aušros“ redakcijos sąskaita:

BS Sejny O/Puńsk, ul. A. Mickiewicza 52,
16-515 Puńsk
Nr. 33 93540007 0070 0000 0198 0008
SWIFT / BIC kodas: POLU PL PR

Lenkijos lietuvių draugijos sąskaita:

BS Sejny, ul. Marchlewskiego 1, 16-500 Sejny
Nr. 23 93540007 0000 0000 0198 0002
SWIFT / BIC kodas: POLU PL PR

RUCH S.A. vykdoma prenumerata

Spausdinto leidinio prenumeratą galima užsakyti
tiesiogiai interneto tinklapyje www.prenumerata.
ruch.com.pl. Kilus klausimų, prašom rašyti el. p.
adresu prenumerata@ruch.com.pl arba skambinti
„RUCH“ Klientų aptarnavimo centrui tel. 22 693
70 00 arba 801 800 803 (darbo dienomis 7-17 val.).
Skambučio kaina priklauso nuo operatoriaus.

Zrealizowano dzięki dotacji Ministra Spraw
Wewnętrznych i Administracji.

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Projektą iš dalies remia
Spaudos, radijo ir tele-
vizijos rėmimo fondas
(26-27 psl.).

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Mieli skaitytojai!

IRENA GASPERAVIČIŪTĖ

Vėl mokyklose girdėti vaikų klegesys. Atrodo, per porą mėnesių spėji pasiilgti to nuoširdaus, skardaus, džiaugsmingo vaikų juoko. Tuo mokytojo profesija ir žavi, kad bendraujame su jaunais žmonėmis, o jaunystė, kaip žinia, kupina energijos ir džiaugsmo. Taigi rugsėjis itin smagus mėnuo: miškai pilni grybų, o mokyklos vaikų juoko. Dar ir saulė spindulių nešykšti. „Aušroje“, kaip ir dera rugsėjį, rasite informacijos, kas naujo mūsų lietuviškose mokyklose.

Vidugirių mokyklai – ne šiaip sau naujieji mokslo metai. Čia artėja ypatinga šventė – mokyklos įkūrimo 100-osios metinės. Šiuo metu pats ruošimosi įkarštis, nors daugelis darbų jau atlikta. Mokyklos kieme stovi skulptūra – koplytstulpis. Vaikai kopia šviesos link. Nepaprastas, netikėtas, įdomus Zeniaus Knyzos darbas. Mokytojai renka buvusių mokinių ir mokytojų atsiminimus, nuotraukas iš praeities. Jie mielai savo darbo vaisiais dalijasi ir su mumis – „Aušros“ skaitytojais. Taigi šiame numeryje pradėdame skelbti žmonių pasakojimus apie Vidugirių mokyklą, o kituose tęsime. Spausdinsime surinktas nuotraukas. Jeigu pastebėsite jas aprašant (nurodant pavardes) padarytų klaidų, nepykite. Informuokite mus apie tai. Būsime dėkingi.

Petras Maksimavičius šioje „Aušroje“ kelia klausimą, koku keliu nueis Seinų miestas, keisdamas kai kurių gatvių pavadinimus. LR Seimui priėmus įstatymą dėl gatvių, pavadintų buvusių Liaudies Lenkijos laikų „didvyrių“ vardais ar datomis, privalu pakeisti tokius pavadinimus. Lietuvių organizacijos siūlo vieną gatvę pavadinti Lietuvos himno autoriaus Vinco Kudirkos vardu, kitą – Lenkijos himno autoriaus Juzefo Wybickio vardu. Apie kitus siūlymus išsamiau rašoma minėtame straipsnyje.

Seinų „Boružėlė“ pavojuje

PETRAS MAKSIMAVIČIUS

Kas „gresia“ Seinų „Boružėlei“, suprasite tik perskaitę visą tekstą. Pradžioje bus ilgas įvadas.

Augustavo burmistras Voicechas Valiulikas (Wojciech Walulik) neseniai paskelbė, kad įlipęs į baidarę ketina Nemunu perplaukti 170 km, kad aplankyti savo bičiulius Gardine ir Druskininkuose. Pasak jo, Augustavas labai glaudžiai bendradarbiauja su kaimyninėmis savivaldybėmis, todėl burmistras norįs parodyti, kaip svarbu plėtoti gerus santykius su kaimynais visose gyvenimo srityse, pradedant ekonomika, baigiant kasdieniais žmonių kontaktais.

Augustavas jau daugelį metų intensyviai bendrauja su Lietuvos savivaldybėmis, ypač Druskininkų. Eiliniam gyventojui galbūt ir sunku būtų pastebėti abiejų miestų bičiulytę, tačiau kontaktai yra nuolatiniai, o juos skatina, be jokios abejonės, bendri interesai. (Netrukdo tam nei kalbos barjeras, nei istoriniai motyvai.) Tai visų pirma galimybė pasinaudoti europinių fondų lėšomis, investicijos į turizmo infrastruktūrą ir turistų srautų reguliavimas taip, kad būtų naudinga abiem savivaldybėms. Štai ir atsakymas, kodėl Augustavo miesto burmistras tokiu nestandartiniu būdu nori atkreipti dėmesį į savo miestą. Žinoma, galėtų tai padaryti kitaip. Pavyzdžiui, pasinaudodamas proga, kelias Augustavo aikštes ar gatves pavadinti, tarkim, „Gardino gynėjų“ ar „Druskininkų išvaduotojų“ vardais. Ar toks elgesys pakenktų Druskininkų arba Gardino įvaizdžiui? Nepakenktų. Ar Augustavas ką nors dėl to laimėtų? Man atrodo, kad ne. Todėl Augustavo valdžia elgiasi racionaliai ir stengiasi,

kad miesto biudžetas didėtų, miestiečiai gyventų geriau, o draugų ratas plėstųsi.

Ne be reikalo užsiminiau apie gatvių pavadinimus. Ši tema vėl sugrįžta ir atrodo, kad netrukus bus priimami sprendimai. Tai svarbus klausimas ne tik administraciniu požiūriu. Todėl niekas svarbių centrinių miesto gatvių nevadina augalų ar žvėriukų vardais. Joms suteikiami tokie vardai, kurie rodo miesto svarbiausius istorinius momentus ir jo vietą regione. Neretai gatvės pavadinimas pasitarnauja užsienio politikos tikslams. Gatvėms suteikiami kitų šalių iškilų asmenybių, politikų ar kultūros kūrėjų vardai. Todėl Lietuvoje ir Lenkijoje galime rasti Kosciuškos, Šarlio de Golio ar Vašingtono gatves ir aikštes. Taip parodoma pagarba kitai tautai ar valstybei. Kaip ir mokykla, gatvių pavadinimai, paminklai – moko. Vieni primena apie didvyrius, kiti perspėja, kad nekartotume praeities klaidų, ir pan. Taigi jie atlieka ne tik administracinę funkciją.

Š. m. „Aušros“ 6 numeryje klausiau: Ar pasikeis gatvių, kurios įamžina komunistų palikimą, pavadinimai? Šiandien jau žinome, kad pasikeis. Labai gerai, kad pagaliau pasikeis. Lenkijos Seimas š. m. balandžio 1 d. priėmė įstatymą, kuriuo savivaldybės įpareigtos tai padaryti. Įstatymas draudžia vadinti gatves, aikštes ar statinius pavadinimais, kurie propaguoja komunistinį ar kitokį totalitarizmą.

Seinų miesto valdžia nusprendė ilgai nedelsti ir paskelbė konsultacijas su gyventojais. Kiekviena Seinuose veikianti organizacija ar gyventojų grupė iki rugsėjo 1 d. galėjo siūlyti,

kokiais vardais pavadinti keturias gatves, kurių pavadinimus ketinama pakeisti. Kiek ir kokie gauti pasiūlymai, miesto administracija kol kas (iki rugsėjo 6 d.) nepranešė. Paskelbė tik vieną kreipimąsi į miesto tarybą, kurį pateikė Seinuose veikianti Kultūros paminklų globos draugija. „Aušros“ redakcijai žinomas taip pat Lenkijos lietuvių draugijos, Vysk. A. Baranausko fondo bei Lenkijos lietuvių bendruomenės pateiktas bendras pasiūlymas. Taigi ir panaigrinėkime tuos pasiūlymus.

Lietuvių bendruomenės atstovai š. m. rugpjūčio 31 d. Seinų burmistrui pateikė pasiūlymą dvi Seinų gatves pavadinti Lenkijos ir Lietuvos valstybinių himnų autorių vardais, t. y. „22 Lipca“ gatvę – Vinco Kudirkos (V. Kudirki) vardu, o „J. Marchlewskiego“ gatvę – Juzefo Wybickio (J. Wybickiego) vardu. Rašte rašoma, kad šių dviejų iškilų asmenybių, Lietuvos ir Lenkijos himnų autorių įamžinimas aiškiai parodys, kokį svarbų vaidmenį Seinų miestas amžiams bėgant vaidino Lenkijos ir Lietuvos pasienyje. Tai

taip pat padės kurti šalyje ir užsienyje teigiamą miesto įvaizdį, parodys, kad Seinai ne tik istoriškai, bet ir šiais laikais išlieka svarbus centras, kuris kultūrine ir dvasine prasme teigiamai veikia gretimus regionus. Bendruomenė taip pat trumpai pristatė abiejų asmenybių biografijas bei pabrėžė, kad Lietuvos himno autorius tiesiogiai susijęs su Seinais, kadangi kelerius metus mokėsi Seinų kunigų seminarijoje, vėliau baigė Varšuvos universitetą.

Bendruomenės raštas liudija norą parodyti išskirtinę Seinų reikšmę šiame regione ir dėl turtingos istorinės praeities galimybę stiprinti kultūrinę ir dvasinę įtaką. Seinų bazilika, buvusios kunigų seminarijos rūmai arba vienuolynas, garsioji Šv. Mergelės Marijos statula ir mieste dirbusių bei gyvenusių asmenybių kūrybinis palikimas yra neįkainojami. Nors V. Kudirka ir J. Wybickis gyveno skirtingose epochose, tačiau jų įtaka nepriklausomos Lenkijos ir Lietuvos atgimimui buvo didelė. J. Wybickis, skirtingai negu Kudirka, niekada Seinuose negyveno, tačiau jų

abiejų sukurtų himnų žodžiai ligi šiol mieste skamba.

Seinų kultūros paminklų globos draugija nusprendė savo dėmesį sutelkti į 1919–1920 metus. Ji siūlo vienai gatvei suteikti Seinų sukilėlių (Powstańców Sejnenskich) vardą, kitai – Nemuno pergalės (Viktorii Niemeńskiej), trečiai – Sienos apsaugos tarnybos (Korpusu Ochrony Pogranicza). Tiesa, „22 Lipca“ gatvę, kurią 1995 m. lietuviai prašė pavadinti vysk. A. Baranausko (A. Baranauskasa) vardu, siūlo pavadinti Šv. Jono Pauliaus (Šv. Jana Pawła II) gatve. Verta taip pat priminti, kad Seinuose jau seniai kelios gatvės pavadintos su 1920 m. siejamų asmenybių vardais.

Ar šie su 1920 metų įvykiais susiję pavadinimai kaip nors įskaudins lietuvius? Manau – tikrai ne. Nuo tų įvykių praėjo 100 metų ir jie jau nekelia jokių didesnių emocijų. Praras Seinai, kadangi nebus pasinaudota proga išeksponuoti ilgiau nei 600 metų trukusią miesto istoriją. Tačiau tai bus savotiška turistinė įdomybė. Labiau dėmesingi turistai galės pasijusti tarsi XX a. pačioje pradžioje. Gatvių tinklas susidėlios į logišką seką. Pradėdami kelionę Nemuno pergalės gatve, pateksime į V. Zavadzčio („Seinų sukilimo“ vado) gatvę. Ši susijungs su Sienos apsaugos tarnybos (KOP) ir J. Pilsudskio gatvėmis. Leisdami žemyn nuo Seinų bazilikos J. Pilsudskio gatve pateksime į Seinų sukilėlių gatvę. Ši bus pati ilgiausia ir ves tiesiai Lazdijų link.

Taigi paskutinis lietuvių bastionas Seinuose, jų labai pamėgta „Boruželė“ (lenk. „Biedronka“), atsidurs Seinų sukilėlių, prieškarinės Sienos apsaugos tarnybos ir Lenkijos maršalo J. Pilsudskio gatvių apsuptyje. Žinoma, galutinį sprendimą dėl gatvių pavadinimų netrukus priims Seinų miesto taryba.

Seinai, 2016 m. rugpjūčio 31 d.

*Gerb. Arkadiuszui Adamui Nowalskiui,
Seinų miesto burmistrui*

Atsakydami į kvietimą dalyvauti visuomenės apklausoje dėl tam tikrų gatvių Seinų mieste pavadinimų keitimo bei atstovaudami Seinuose gyvenančiai lietuvių visuomenei siūlome gatvės „22 Lipca“ pavadinimą keisti į „V. Kudirki“, o „J. Marchlewskiego“ į „J. Wybickiego“.

Manome, kad toks šių iškilų asmenybių – Lietuvos ir Lenkijos valstybių himnų autorių jamžinimas leis išryškinti nepaprastai svarbų Seinų istorinį vaidmenį Lenkijos ir Lietuvos pasienyje. Taip pat kurs ne tik istoriškai svarbaus, bet vis dar dvasiškai ir kultūriškai gyvybingo, darančio įtaką kaimyniniams centrams miesto įvaizdį šalyje ir užsienyje.

Pagarbiai,

Lenkijos lietuvių draugijos pirmininkas

Algirdas Vaicekauskas

Šv. Kazimiero draugijos pirmininkas

Algirdas Vektorius

*Lenkijos lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkė,
Vysk. A. Baranausko fondo „Lietuvių namai“ Seinuose
valdybos pirmininkė*

Danutė Valukonytė

Prie rašto pridėtos V. Kudirkos ir J. Wybickio biografijos:

Juzefas Wybickis (Józef Wybicki) gimė 1747 m. Bedomine (Będzina), mirė 1822 m. kovo 10 d. Maniečkose (Manieczki). Lenkų rašytojas ir politikas, Lenkijos himno – „Dombrovskio mazurkos“ žodžių autorius. Pagal išsilavinimą teisininkas. Politinę veiklą pradėjo būdamas 20 metų – tapo Pirmosios Žečpospolitos Seimo nariu. Ilgametis gen. Jano Henriko Dombrovskio (Jan Henryk Dąbrowski), su kuriuo 1794 m. vyko pagelbėti Didžiosios Lenkijos (Wielkopolska) sukilimo dalyviams, bendradarbis ir draugas. Vėliau kartu veikė Lenkijos

legionuose Italijoje. Nuo 1807 m. senatorius – Varšuvos kunigaikštystės vaivada, nuo 1815 m. senatorius – Lenkijos Karalystės vaivada, 1817–1820 m. Lenkijos Karalystės Aukščiausio Teismo pirmininkas, apdovanotas Baltojo erelio orderiu.

Vincas Kudirka gimė 1858 m. gruodžio 31 d. Vilkaviškio apskrityje, mirė 1899 m. lapkričio 16 d. Naumiestyje. Lietuvių rašytojas, publicistas, poetas, vertėjas, gydytojas, laikraščio „Varpas“ įkūrėjas, Lietuvos himno autorius.

Mokėsi Seinų kunigų seminarijoje. 1888 m. Varšuvos universitete baigė mediciną. Tais pačiais metais Varšuvoje įkūrė studentų draugiją „Lietuva“, kuri stengėsi organizuoti tuomet carinės Rusijos uždraustą lietuviškos spaudos leidybą. Jo iniciatyva buvo įkurtas „Varpas“. Dėl to buvo persekiojamas ir keletą kartų kalintas. 1890–1894 m. dirbo gydytoju Šakiuose. V. Kudirka mirė būdamas 40 metų, tačiau jo kūriniai ir leidybinė veikla buvo ypatingai svarbūs kovojant su lietuvių tautos rusinimu.

Prasidėjo 2016/2017 mokslo metai

Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinė mokykla ir gimnazija

PETRAS VITKAUSKAS

Dirba 53 mokytojai (su direkcija). Administracinis ir techninis personalas bei vairuotojai – 13 asmenų. Pagrindinės mokyklos lietuviškose klasėse mokosi 139 mokiniai, lenkiškose – 43. Gimnazijos lietuviškose klasėse yra 76 mokiniai, lenkiškose – 28. Viena mokinė mokosi namie.

Svetainė veikia nuo 7 iki 15.30–16.00 val., kol vaikai išvežami ar atsimami. Dirba 5 mokytojai, iš jų 3 visu etatu. Vežiojama apie 150 vaikų.

Vyksta remonto darbai: keičiami langai, centrinio šildymo sistema, stogo danga, dedami fotovoltaiškos elementai, apšildomas fasadas, renčiama sporto salės ventiliacijos sistema. Darbai užsitęs iki spalio. Tokio generalinio remonto ilgai laukta.

Pastatas taps modernesnis ir praktiškesnis. Visi mokyklos darbuotojai įsitraukę į tvarkymo ir apdailos darbus, kad mokykla gražiau atrodytų ir vaikai čia jaustųsi saugiai. Tikimasi, kad pastato modernizavimas leis sutaupyti lėšų jį šildant. Mat, kaip matome, vis mažiau švietimo išlaidų padengiama iš Švietimo ministerijos biudžeto.

Tomo Bernecko nuotr.

Petro Vitkausko nuotr.

Tomo Bernecko nuotr.

Vidugirių pagrindinė mokykla

GRAŽINA KIBYŠIENĖ

Šie mokslo metai Vidugirių mokykloje išskirtiniai, o rugsėjo pirmoji – simbolinė. Skambutis sukvieta vaikus jau šimtas pirmąjį kartą, taigi mokykla švenčia šimto metų jubiliejų. Tai graži proga pasigilinti į jos istoriją, pabendrauti su buvusiais mokytojais ir mokiniais, peržvelgti nueitą kelią, kartu pasidžiaugti pasiekimais. Iškilmingas mokyklos šimtmečio minėjimas vyks š. m. rugsėjo 17 d. Visus nuoširdžiai kviečiame.

Vidugirių mokykloje, kaip ir kitose, rugsėjo pirmąją visi mokiniai, šventiškai pasipuošę, dauguma su savo tėveliais, susirinko pasveikinti naujuosius mokslo metus. Mokykla atgijo, prisipildė skardaus vaikų juoko, džiugių balsų.

Šiomet mūsų mokykloje mokysis trisdešimt šeši mokiniai, dirbs tie patys mokytojai, išskyrus sporto mokytoją – jį pakeis jaunas šios mokyklos

absolventas Dovydas Nometka. Su mokslo metų pradžia visus susirinkusius šiltai pasveikino mokyklos direktorė Onutė Samulevičienė. Ji palinkėjo mokiniams sėkmės ir gerų mokslo metų.

Ši diena Vidugirių mokykloje ilgai liks mūsų visų atmintyje, nes keturioms mokinėms įteikėme knygutes.

Tai jų pačių sukurtos pasakos, o knygas išleido leidykla „Kalendorius“. Dėkojame leidyklos direktoriui gerb. Aurelijui Noruševičiui. Tai didelis džiaugsmas ne tik mažosioms autorėms, jų tėveliams, mokytojams, bet ir visai mūsų bendruomenei.

Punsko savivaldybės vaikų darželis

PETRAS VITKAUSKAS

Šiomet darželyje yra penkios grupės – 91 vaikas (keturiuose lietuviškose – 78 vaikai, vienoje lenkiškoje – 13). Šeši mokytojai dirba visu etatu, vienas puse etato, du veda papildomus užsiėmimus, dirba ir logopedė. Nuo rugsėjo 15 d. vyks nemokamos muzikos pamokos vaikams, kurie planuoja lankyti muzikos mokyklą.

Darželis naudojasi puikiais lietuviškais vadovėliais „OPA PA!“, kuriuos padovanojo Lietuvos švietimo ministerija. Planuojama įgyvendinant projektą įsigyti marškinėlius darželinukams su lietuviška atributika ir darželio logotipu.

Suvalkuose

PETRAS VITKAUSKAS

Lietuvių kalbos mokosi keturios moksleivių grupės. I–III kl. yra 5 mokiniai, IV–VI kl. – 6, gimnazistai – 7, vidurinių mokyklų – 9. Pamokos vyksta 7-ajame (pagrindinių mokyklų mokiniams ir gimnazistams) bei 4-ajame (vidurinių mokyklų moksleiviams) mokyklų kompleksuose. Jas veda mokytoja Teresė Jonuškienė.

Seinų lietuvių „Žiburio“ mokykla

EUGENIJA PAKUTKIENĖ

Prabėgo karšta, kaitri vasara. Akimirksniu praskriejo du atostogų mėnesiai. Mokslo metų pradžios diena buvo jau žymiai vėsesnė.

Rugsėjo pirmoji kiekvienam moksleiviui ar jau nebe mokiniui primena mokslo metų pradžią. Vieniems ji atrodo paprasta darbo diena, kitiems – tai šventė, savitai suprantama ir išgyvenama. Ir ne tik pirmokėliams ar pirmąkart atėjusiems į vaikų darželį. Išgyvena ir vaikų tėveliai, sesutės, broliai, močiutės, seneliai.

Pirmoji mokslo metų diena prasidėjo 9 val. šv. Mišiomis Seinų bažnyčioje. Jas atnašavo kun. Petras Gucevičius. Jis ragino būti gerais mokiniais. Mat „jūsų dauguma, o mokytojų maža“. Maldoje kiekvienas asmeniškai susitiko su Dievu.

Po šv. Mišių mokytojai, moksleiviai ir tėvai skubėjo į „Žiburio“ mokyklos

sporto salę. Čia skambėjo Lenkijos ir Lietuvos himnai. Direktorius Algirdas Vaicekauskas pasveikino garbius svečius – LR konsulato Seinuose vadovą Vaclavą Stankevičių ir mūsų krašto bičiulį Joną Juravičių bei kitus susirinkusiuosius, perskaitė LR švietimo ministrės Audronės Pitrienienės sveikinimo raštą. Pasidžiaugė, jog šiemet „Žiburio“ mokykloje mokysis 115 mokinių, išvardijo vaikų darželio, pagrindinės

Ernestas ir Norbertas Baranauskai

Petro Maksimavičiaus nuotr.

Mokslo metų pradžia

Irenos Gasperavičiūtės nuotr.

mokyklos ir gimnazijos klasių auklėtojus. Mokytojus ir moksleivius sveikino taip pat minėtieji garbingi svečiai. J. Juravičius mokyklai padovanojo paveikslą – „Žiburio“ mokyklos atvaizdą.

Po oficialiosios mokslo metų pradžios mokiniai skirstėsi į klases, bendravo su auklėtojais ir klasės draugais, susipažino su pamokų tvarkaraščiu, vadovėliais.

Linkime mokytojams kuo daugiau džiaugsmo, gerų mokinių ir ištermės, kantrybės jų darbe, o mokiniams – būti geriems, domėtis ir semtis kuo daugiau žinių.

Punsko Kovo 11-osios licėjus

PETRAS VITKAUSKAS

Trijose klasėse mokosi 57 mokiniai: I – 16, II – 22, III – 19. Dirba 14 mokytojų (4 visu etatu), administracinis ir techninis personalas – 5 asmenys.

Pirmieji mokiniai jau apsigyveno bendrabutyje. Pirmaklasiai gauna kas mėnesį 100 zł stipendiją, kurią skyrė Punsco savivaldybė (nuotarmės nr. XV/101/2016).

Licėjaus moksleivių atstovai įėjo į Lenkijos lietuvių jaunimo sąjungos valdybos sudėtį, tad tikimasi vaisingo darbo.

Mokykloje planuojama vykdyti projektą – surinkti pas žmones išlikusias senas nuotraukas ir surengti parodą, paskui jas visas nuskenuoti ir gal išleisti kokį leidinuką. Mokiniai,

rinkdami lietuviškų leidinių prenumeratą, kreipsis į gyventojus su prašymu pasidalinti istoriniais šaltiniais.

Su nerimu laukiama švietimo reformos ir jos pasekmių mažoms

mokykloms. Padaugėjo administracinių darbų ir pareigų direktorei, o darbuotojų ir finansų sumažėjo. Laukiama kada licėjui vėl bus grąžintos keturios klasės.

P r i m e n a m e, kad Punsco Kovo 11-osios lietuvių licėjus – tai vienintelė lietuviška vidurinė mokykla Lenkijoje. Šiomet ji šventė 60-ąjį jubiliejų. Neužmirškime, kad kiekvieno lietuvių šventa pareiga remti savas lietuviškas mokyklas.

Petro Vitkausko nuotr.

Petro Vitkausko nuotr.

Valstybinio studijų fondo informacija dėl paramos užsienio lietuviams, studijuojantiems Lietuvos aukštosiose mokyklose

Išėivijos ir lietuvių kilmės užsieniečių vaikams, vaikaičiams, provaiikaičiams gali būti skiriama dviejų rūšių parama: stipendija ir/ar socialinė išmoka.

Studentai, pretenduojantys gauti paramą, turi būti:

- priimti į pirmosios pakopos, vientisąsias arba antrosios pakopos studijas Lietuvos aukštojoje mokykloje;
- paskutinę sesiją išlaikę be akademinų skolų (šis punktas netaikomas pirmosios pakopos, vientisųjų arba antrosios pakopos studijų pirmojo semestro studentams ir studentams, pretenduojantiems gauti socialinę išmoką).

Parama neskiriama studentams, studijuojantiems tų šalių, iš kurių jie yra atvykę, kalbas. Parama skiriama konkurso būdu, du kartus per metus pavasario ir rudens semestre.

Studentas, norintis gauti valstybės paramą 2016 m. rudens semestre, **nuo 2016 m. rugpjūčio 24 d. iki rugsėjo 30 d. privalo:**

1. Užsiregistruoti Fondo interneto tinklalapyje ir elektroniniu būdu užpildyti nustatytos formos paraišką. Paraiškos paramai gauti yra teikiamos elektroniniu būdu Fondo interneto tinklalapyje autorizuojantis per elektroninę bankininkystę arba elektroninio parašo sistemas.

2. Studentas, kuris dėl paramos kreipiasi pirmą kartą, paraiškoje pažymi, kad yra išėivijos ar lietuvių kilmės užsieniečio vaikas, vaikaičis, provaiikaičis, ir iki paraiškų teikimo termino pabaigos privalo pateikti užsienio

lietuvio ar išėivio statusą patvirtinančius dokumentus, arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas jų kopijas:

a) lietuvių kilmės užsieniečių vaikai, vaikaičiai, provaiikaičiai turi pateikti krašto lietuvių bendruomenės arba kitos institucijos išduotą lietuvių kilmę patvirtinantį dokumentą arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą jo kopiją;

b) išėivijos vaikai, vaikaičiai, provaiikaičiai turi pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad jie ne mažiau kaip 3 metus yra gyvenę užsienyje, o atvykę į Lietuvos Respubliką pradėjo mokytis ne žemesnėje nei aštunta klasėje.

3. Studentas, norintis gauti socialinę išmoką, paraiškoje pažymi socialinę kriterijų, pagal kurį pretenduoja gauti socialinę išmoką, ir iki paraiškų teikimo termino pabaigos privalo pateikti Fondui socialinę padėtį patvirtinančius dokumentus (šeimos narių skaičių patvirtinančius dokumentus, mirties liudijimus ir pan.) arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas jų kopijas, išskyrus atvejus, kai Fondas nurodo, kad dokumentų pateikti nereikia.

Išėivio ar užsienio lietuvio statusą patvirtinančius dokumentus ir socialinę padėtį patvirtinančius dokumentus studentas turi išsiųsti registruotu paštu arba atnešti į Fondą.

Daugiau informacijos galima rasti Valstybinių studijų fondo puslapyje www.vsf.lt. Informacija taip pat teikiama telefonu +370 5 2639158.

Nepastovaus ir lietingo rugpjūčio dienas pakeitė rugsėjis. Kalendorinė rudens pradžia nustebino malonia saulute. Ūkininkai puolė baigti savo darbų, kiti jau susiruošė bulviakasiui, tre tieji, patys atkakliausi, dar žvalgosi grybų. Ir palydėjo kraštą palikusius gandrų...

Politinis maratonas pasiekė finišo tiesiąją. Patvirtinti ne tik partijų ir koalicijų sąrašai, jie gavo ir būsimų rinkimų numerius. Kandidatai žarstosi pažadais ir jau matuojasi būsimų parlamentarų kėdes. Tik ar ne per anksti?

Keliolikos rinkimų dalyvių galimybės tikrai nevienodos. Tikėtina, kad Seimo mandatus pasidalins 5–7 partijų atstovai. Prie jų gali prisidėti ir pavieniai nepriklausomi kandidatai, laimėję vienmandatėse rinkimų apygardose. Dėl to sutaria ir prognozuotojai, ir piliečiai. Neaišku tik, ar tarp laimėtojų bus politikos naujokai, ar jos senbuviai.

Šiandiena didesnės sėkmės pasitariesiems nežada. Pagaliau prabilo keletą mėnesių tylėjęs buvęs liberalų lyderis E. Masiulis. Tiesa, pasiteisinimai tokie neįtikinami, kad net jo buvę kolegos tuo netiki. Neva iš verslininko paimti pinigai tėra paskola jo nekilnojamam turtui pirkti. Juokinga, ar ne?.. Raskite man tokį rėmėją, kuris dalintų paskolas be skolos raštelį.

Tačiau didžiausi debesys tvenkiasi virš valdančiųjų galvų. Vos aprimo skandalėlis dėl ministrės medžioklės su kolega latviu ministru ir po to vykusių vaišių, kai driokstelėjo Krašto apsaugos ministerijoje. Tai tikrai buvo sprogimas. Tuo metu, kai Lietuva sukandusi dantis bando pasiekti NATO rekomenduojamą finansavimo dydį krašto gynybai, kariškiai perka stalo įrankius, permokėdami jų tiekėjui 8 ir daugiau kartų!

Istorija pakvipo kriminalu. Pasirodo, kad kariuomenė daug metų perka įrangą iš vienintelio tiekėjo (net

Rudens veidai

RYTIS MOTIEJŪNAS

ne gamintojo, o etikečių perklijuotojo). Samčiai ir šakutės – tai dar ne viskas: kariškos palapinės išsigyjamos už sumą, už kurią galima nusipirkti ne 30 vietų palapinę, o dviejų ar trijų kambarių butą Vilniuje.

Tai jau valstybės kompromitacija. Šios akcijos „herojai“ bado vienas į kitą pirštais ir keikia Viešųjų pirkimų įstatymą, priimtą Lietuvoje prieš keletą metų. Niekas neabejoja, kad Briuselio klerkai, įpiršę mums tokį prekių ir paslaugų išigijimo būdą, buvo kupini pačių geriausių ketinimų. Tik jie nesuprato, kad čia civilizuoto pasaulio standartai (dar) negalioja. Jau vien pasirinkimas iš vieno kandidato rodo, kokia karikatūra gali pavirsti tokios procedūros!

Net šlykštu ir pagalvoti, kad taip pasielgę žmonės tebetarnauja Lietuvos kariuomenėje ir toliau gauna atlyginimus. O juk žmonės nuoširdžiai tiki savo kariais, patriotiškesni net aukoja šalies gynybai savo vargas ir pensijas.

Bet arogantiškas krašto apsaugos ministras atsistatydinti ir toliau atsikalbinėja. Nėra kaltų! Jį gina partijos vadovas ir premjeras viename asmenyje – neskubėkime... Ar taip tikimasi pralaukti iki rinkimų?

Ką besakytume, Lietuvoje trūks ta teisingumo. Kodėl taip yra? Gal todėl, kad teisine save vadinančioje valstybėje teismai baudžia tik smulkius nusikaltėlius, o didieji sukčiai atsiperka simbolinėmis nuobaudomis? Prisiminkime, kaip juokingai baigėsi dešimtmetį trukusi V. Uspaskicho byla, kai politikas, kaltintas nuslėpęs 24 mln. litų mokesčių, atsipirko keleto tūkstančių eurų bauda...

Kas kaltas? Teismai, politikai ar

patys piliečiai? Tačiau įsivaizduokime, kad tokio pobūdžio skandalas kyla kitur, kad ir Lenkijoje. Įsivaizduojate, kuo jis pasibaigtų?

XXX

Prieš keletą dienų paminėtą Europos kalbų dieną sostinėje irgi lydėjo skandalas. Ir vėl minimos liberalų pavardės. Taip Vilniaus meras nusprendė parodyti baisią toleranciją ir mieste pakabino dvikalbes gatvių lentelės trijose vietose. Vieną – anglišką, kitą – lenkišką, trečią – rusišką.

Ar taip bandyta prisivilioti tautinių mažumų balsų būsimuose Seimo rinkimuose? Gal būta kitų ketinimų? Sunku atspėti. Aišku tik tai, kad ponui merui tikrai trūksta nuovokumo. Rusų gatvės lentelė tučtuojau buvo užterliota dažais, o valdžios vyrai ėmė reikšti savo apgailestavimus...

Apgailestavimus dėl ko? Kad per savo naivumą prieš pat rinkimus duoda peno paužti rusakalbiams interneto portalams, pasakojantiems apie piktuosius „lietuvius-fašistus“? Ar kad lyg ir nekalta akcija virto visai nereikalingu triukšmeliu? Ką konsolidavo tolerantiškasis meras – savo ar rusakalbių rinkėjus? Kas pasakys?

XXX

Pasibaigusias Rio de Žaneire olimpinės žaidynės lietuviai vertina prieštaringai. Vieniems keturių laimėtų medalių per mažai, kitiems jų užtenka. Vieni giria sportininkus už pastangas, kiti plūsta vilčių nepateisinusius. Bet ar verta pykti? Čia tik sportas – kiekvienam gali ateiti geresnė diena ir ne visada asmeninis meistriškumas padeda nugalėti.

Dažnai sėkmę nulemia atsitiktinumas, kartais ir psichologija. Ką besakytų specialistai, kai kuriems mūsų olimpiečiams tikrai trūko psichologų patarimo, pvz., krepšininkams turnyro pabaigoje.

Pykti ant sportininkų nereikėtų. Kol visi širsta ant „nepateisinusių“ mūsų vilčių, reiktų pasižiūrėti ir palyginti, ką laimėjo kaimynai. Štai kad ir Lenkija, laimėjusi, rodos, 11 medalių. Daug tai ar mažai? Skaičiuojant pagal gyventojų proporcijas, lenkai turėtų būti dar piktesni. Jei Lenkiją, turinčią 13 kartų daugiau gyventojų už Lietuvą, matuotume mūsų mastais, ji turėjo laimėti ne 11, o bent 52 (13x4) medalius. O ką jau kalbėti apie šiaurines Baltijos kaimynes! Latvija šįkart liko be medalių (pirmąkart nuo 1932 m.), estai pasitenkino vienu. Nebarkime sportininkų – jie stengėsi, nors sėkmė ir ne visada juos lydėjo. Jau vien tai, kad jie garsina Lietuvos vardą pasaulyje, yra pergalė. Prisiminkime, koks džiaugsmas apėmė šiemet Fidžį, kai saliečiai laimėjo pirmąjį olimpinį auksą šalies istorijoje. Sako, kad ta diena bus paskelbta nacionaline švente...

XXX

Jau po mėnesio išvysime tuos naujuosius Lietuvos politinius veidus. Tikėkimės, kad naujieji rudens veidai mūsų politikoje nuskaidrins šalies gyvenimo darganas. Tikėkimės. Juk viltis, kaip sakoma, miršta paskutinė.

„Jotvos“ jubiliejus ir už durų likę faktai

ALGIS UZDILA

Tęsinys.

Pradžia „Aušros“ š. m. 15–16 nr.

Ar daug kas šiandien atsimena, kad tie patys šokėjai, kurie atidavė visuomenei savo laiką ir jėgas, vakaran pamesdavo savo darbus laukuose ar namuose ir skubėdavo į repeticijas, o po koncerto vaikščiodavo po mokyklos koridorius ir kiemą, rinkdami cigarečių nuorūkas, nerūpestingai mestas tų pačių mūsų laukiamų ir gerbiamų žiūrovų? Tai ne priekaištas jums, mieli „Jotvos“ svečiai, o padėka plačiai grupei šokėjų, kurie žinojo, kad už paliktą netvarką visi priekaištai bus mokyklos direktorių išsakomi vadovui, kuriam ir taip kliūdavo, nes vis kas nors būdavo ne iki galo sutvarkyta. Antai kartą po koncerto išgirstu: „Algi, tu čia viso to balagano šefas, tai ir daryk tvarką, dėk šitas lentas, kur nori“. Bet ne tik mes apsirinkame, apsirinka ir direktoriai – tas balaganas tą kartą buvo paliktas brigados, kuri aną pavasarį mokyklą remontavo. Dėl šito nesiskundžiu, šituo tik iliustruojų tą realybę, kokioje „Jotvai“, beje, kaip ir kitiems to meto kultūros namų sambūriams, reikėjo dirbti, kol kultūros namai neturėjo savo scenos ir žiūrovinės. O juk reikėdavo ir į kluonų klojimus prašytis, ir iš šalinių šiaudus išnešioti, ant kulbių lentas tiesti suolams, sceną konstruoti, berželiais dekoruoti.

Kiek prirėkdavo ištvėrmės augių grupei, kuri namuose darbų turėjo per akis – juk buvo sienų pjovimo, vartyimo, grėbimo, kūgiavimo

Motinos dienos koncertas

ar krovimo ant žaiginių ir vežimo metas. Kiek reikėdavo supratingumo ir tėvų bei kitų namiškių, kad jie nepyktų ir anksčiau nuo darbų paleistų visuomenei savo laiką aukojančius saviveiklininkus. Ir to supratingumo buvo. Taikydavosi, kad ir pats šeimninkas – jaunas ūkininkas – po darbų skubėdavo ir į repeticijas, ir į koncertą. Viena motina atsako: „Jeigu niekas neis, tai kas iš tos saviveiklos išeis?“ Ačiū, Onute Venslauskiene, kad taip Jūs mąstote ir tokį sūnų išauginate. Ačiū ir visoms panašioms mamoms, ačiū tokioms žmonoms kaip Aldona ar Birutė, kad ir už vyrus namuose darbus skubėjote nudirbti ir leidote savo tuoktinius į sceną. Žmonės niekur visi nėra lygūs, tai ir toks supratingumas nėra dar pas mus visuotinis. Bet tuo mūsų bendruomenė ir išsiskiria iš aplinkinių valsčių

ar parapijų, kad išugdėme tokį kiekį visuomeniškumo branduolių.

Dirbti su mokiniais ir mums būdavo lengviau negu su suaugusiais. Sambūryje šokdavo vaikai, kuriems mokykla ir iš namų, ir iš bendrabučio buvo netoli, ir jie čia prasmingai leisdavo savo laisvalaikį. Bet ir čia buvę sunkumų. Prieš koncertą, ypač prieš minėtąją „Eglės legendą“, kai į sceną kilo 96 koncerto dalyviai, tiek jų tais metais ėjo ir per valstybinę TSRS-Lenkijos sieną, Veisiejuose surengdami Motinos dienos šventę, viską norėjosi gerai surepetuoti, kad koncertas vyktų sklandžiai. Bendrabučio gyventojus stengdavomės paleisti prieš aštuonias vakaro, nes iki tos valandos ten budi auklėtojas, ir jis turi palikti visus savo kambariuose, kitų mamos kantriai sėdėdavo ir laukdavo repeticijų pabaigos. Bet

kartą bendrabutį paleidome penkios minutės po aštuonių. Kam kliuvo? Vadovui, nes auklėtoja už pinigus dirba iki aštuonių, o tas penkias minutes mes ją privertėme pabudėti visuomeniškai, be atlygio. Man ir šiandien nėra aišku, ar tie priekaištai buvo kilę iš skriaudos jausmo, ar iš pavydo. Ir to jau niekad nesužinosime.

Paprastai meno sambūrių vertė žymima tuo, kiek kur grupei teko koncertuoti. Bet mes, sakau tai pabrėžtinai, dirbome savo žmonėms ir savo kraštui, kitų ambicijų nesiekdami. Tačiau, pasak žmonių patarles – į balą puolęs sausas nekelsi. Suminėsiu kelias įdomesnes mūsų laikų sambūrio išvykas. Dalyvavome Dariaus ir Girėno žūties vietoje Pščelnike (Soldine) minint 50-ąsias tragedijos metines. Pakeliui Choščne ir Gožuv Vielkopoliski mieste drauge su „Sūduva“ ir „Klumpe“ koncertavome visuomeni. Su „Klumpe“ koncertavome Bartošicėje ir dalyvavome Lenkijos kaimo kultūros festivalyje Pšitočnoje, iš kur parsivežėme bendrą trofėjų – Sidabro arklą. Motinos dienos

I mokslinė lituanistinė sesija

koncertą nuvežėme ir į Veisiejus bei Vilnių, kur renginį transliavo Lietuvos televizija. Koncertavome Seinuose, Krasnapolyje, Suvalkuose, su „Dzūkijos“ choru 1965 m. pasirodėme ukrainiečiams miestelyje Banie Mazurskie. Du kartus dalyvavome Dainų šventėje Vilniuje. 1988 m. dalyvavome VIII laisvojo pasaulio lietuvių šokių šventėje Kanadoje (Hamiltonė), prieš tai ir po to

koncertuodami išeivių lietuvių publikai ir dalyvaudami kanadiečiams rengiamame kultūriniame karavane. Buvome nuvykę į tarptautinį folkloro festivalį Prancūzijoje, kur, be koncerto, dalyvavome vadinamosiose gatvių animacijose – tekdavo žygiuoti gatvėmis, demonstruoti save iš įdomiosios pusės ir kvieisti publiką į festivalį. Ten „Jotvos“ jaunių ir vaikų grupės atstovavo Suvalkų vaivadijai,

koncertavome prancūzų jaunimui, kuris po koncerto lydėjo mus ir skandavo: „Jotva! Jotva! Jotva!“ Balstogės vaivadijos LkJDP sekretorius sumanė organizuoti Balstogės vaivadijos reprezentacinį meno sambūrį „Białostoczczyzna“ ir atsiuntė ansamblio „Kurpie Zielone“ meno vadovą, kuris apžiūrėjęs Punsko kultūros namų menines jėgas ir mus atsirinko į tą „tvarinį“, ir kartą prieš sugriūvant vaivadijoms spėjome net dalyvauti bendrame koncerte Balstogės

Ansamblių sąskrydis Burbiškių kaime

miesto publikai. Mūsų sambūrį „Jotva“ drauge su kitais Punsko kultūros namų meno sambūriais filmavo lenkų, ukrainiečių (Gdansko) ir vokiečių televizija. Kai per Seinų krašto dienas „Jotva“ Vilniuje, Mokslų akademijos salėje, davė Motinos dienos koncertą, jį transliavo ir LTV.

Vis dėlto pačios svarbiausios mūsų gastrolės buvo legendinė išvyka į Kanadą ir į Dainų šventes Vilniuje. Už kvietimą į Kanadą dėkingi esame VIII laisvojo pasaulio lietuvių šokių šventės komitetui ir Jonui Vaičiuliui, kuris, viešėdamas Kanadoje, papasakojo apie mūsų veiklą. 1988 m. išskristi į Vakarų visam sambūriui buvo ne toks paprastas dalykas. Kai gautus kvietimus nuvežė du šokėjai iš Suvalkų vidaus reikalų skyrių, prašymas buvo atmestas. Siūliau važiuoti Jonui Vaičiuliui, žmogus Kanadoje buvęs ir grįžęs galėtų būti patikimesnis, o jis atsakė: „Galiu nuvažiuoti ir pastovėti ten prie tualetų durų. Aš žinau tų žmonių mąstymą ir nenoriu ten rodytis.“ Važiuojome mes su Jūrate Kardauskienė. Po ilgų „mielų“ diskusijų sutiko grupę išleisti, bet vieno asmens bylą atidėjo į šalį. Tuomet ir vėl ėmiausi aiškinti, kad šokėjai tai ne choristai, kur be vieno gali kiti

dainuoti, ir žiūrovai nesupras, kad jo trūksta. Šokėjai – kaip varikly krumpliniai – vieno nėra, ir visas variklis neveikia. Pagaliau ištraukė ir to asmens dokumentus, ir visai prigrėsti išvykome. Už viešnagę esame labai dėkingi visiems Kanados rėmėjams, kurie aukojo pinigus mūsų kelionei, dėkingi esame ir ten gyvenantiems Punsko krašto žmonėms, kurie mus priėmė į savo namus ir maitino. Ačiū tariame ir Vytautui Pečiuliui, kuris daug informacijos apie mus teikė komitetui ir gebėjo jį įtikinti, kad esame rimti žmonės. „Jotva“ tais metais pirmoji laužė geležinę uždangą ir šokių atstovavo Lietuvai. Labai malonų įspūdį paliko šventės vadovai Rita ir Juozas Karasiejai.

Laisvėjant tarptautiniams santykiams socialistiniame pasauly pasisekė vis glaudesnius ryšius užmegzti su Lietuvos choreografais. Lietuvos liaudies kultūros centras ėmė mus globoti, teikė šokių aprašus ir muzikinius įrašus. Kvietėme choreografus į mūsų sambūrio repeticijas. Atvažiavusi buvo Elena Morkūnienė ir Alina Kirvaitienė, abi dirbo su mūsų šokėjais ir pastatė kelis šokius. Į koncertus atvykę buvo ir choreografės Snieguolė Einikytė, Genutė

Juknevičienė, prof. Juozas Gudavičius ir LLKC direktorius Juozas Mikutavičius – didis mūsų moralinis ir dalykinis rėmėjas. Jau anų dienų „Jotva“ buvo pasiekusi tą lygį, kad mus kvietė į Vilniuje vykstančias Dainų šventes, kur buvome priimti drauge su JAV „Grandinėle“ ir garsiaisiais jos vadovais Aleksandra ir Liudu Sagiais. Dar anoje „Jotvoje“ keturi šokėjai startavo į profesionalius choreografus: Asta Uzdilaitė-Pečiulienė, Teresė Burdinaitė, Alina Marcinkevičiūtė-Dzimida ir Romas Jonušonis.

Šio tarpsnio „Jotva“ sukūrė sambūrio emblemą, kuria ir šiandien gali puikintis jos šokėjai. Senjorų ir ano meto „Jotvos“ jaunių grupė pasigirti gali Punsko kultūros namams paliktomis tradicijomis: Motinos dienos ir Vėlinių šventėmis bei vestuviniams vartais, kuriuos pradėjome rengti „Klumpės“ ir „Jotvos“ jėgomis išskirtinesnėms besituokiančioms mūsų krašto poroms.

Didžiulis galime ir dar vienu faktu, kad mūsų sambūrio surengtame koncerte įsileidome Klaipėdos universiteto Choreografijos fakulteto diplomantę Astą Uzdilaitę-Pečiulienę – dabartinę Punsko kultūros namų direktorę – praktiniam diplominiam darbui, kurį ji apsigynė aukščiausiu įvertinimu – puikiai.

Džiaugiamės, kad naujiems vadovams galėjome perduoti sambūrį, plačiai žinomą pasaulio lietuvių bendruomenėse ir turintį tokį neeilinį vardą, kuris visus mus įpareigoja įsiklausyti į istoriją. Linkime jaunosioms kartoms tęsti mūsų krašto išpuoselėtas choreografines ir kultūrinės tradicijas.

Pabaiga

Iš Jūratės Kardauskienės archyvo

„Jotvos“ 55 metų jubiliejus

Folkloro festivalis „Auskim, sesutės, abrūsus“

ALDONA VAICEKAUSKIENĖ

Jau vienuoliktą kartą Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugija ir Lenkijos lietuvių draugija pakvietė į Žolinių folkloro festivalį. Kiekvienais metais jo tema vis kita: rugiapjūtės, duonos, linų sėjimo, rovimio ir apdirbimo. Prieš keletą metų ėmėmės audimo temos. Ji susijusi su Tautodailės dirbtuvių veikla. Čia vyksta visas audimo procesas, pradedant apmetimu ir siūlų suvėrimu. Audžiamas ir dvinytas audinys: paprasta drobė, takas grindims, takelis stalui, ir keturnytais ar rinktinis. Šių metų festivalio motyvas paimtas iš populiaraus mūsų krašte ratelio „Auskim, sesutės, abrūsus“.

„Abrūsai“ paskutinius trejus metus buvo audžiami tautodailės dirbtuvėse Punske. Sėkmingai takelius ir rankšluosčius audė taip

Aldonos Vaicekauskienės nuotr.

Jurgio Černelio nuotr.

pat Punsko gimnazijos moksleiviai. Visas audimo procesas dirbtuvėse vyksta tik mūsų darbščiosios audėjos Veronikos pastangų dėka. Festivalio metu scenoje „abrūsų“ audimą rodė „Gimtinės“ ansambliciai. Kiti dalyviai „audė abrūsėlius“ muzika, dainomis, pasakojimais.

Rankšluostis, kaip ir juosta, žmogų lydi visą gyvenimą: nuo gimimo iki mirties. Gimsta kūdikis, ir nupraususi jį pribuvėja nušluosto pačiu minkščiausiu lininiu rankšluosčiu. Rankšluostis kabo virtuvėje prie dubens su vandeniu, kad

nusipraus būtų kuo nusišluostyti.

Tokie kasdienio naudojimo rankšluosčiai dažniausiai būna dvinyto audimo. Jie minkštesni ir švelnesni. Apeiginiai, dekoratyvūs rankšluosčiai būna daugianyčiai. Jie naudojami vestuvėse, laidotuvėse ir vidaus papuošimui.

Tokia festivalio tema – ne tik dėl audimo dirbtuvėse, bet ir gausybės eksponatų, kuriuos pavyko surinkti iš aplinkinių kaimų ir sukaupti muziejuje. Rugpjūčio 14 dieną, Žolinių išvakarėse, įvyko rankšluosčių parodos atidarymas. Paroda buvo surengta ne tik muziejuje „Senoji klebonija“, bet ir bažnyčioje – prie šventųjų skulptūrų, esančių prie piliorių. Rankšluosčiai pasižymi ne tik audimo raštų gausa, bet ir įvairiais nėriniais, siuvinėjimų raštais ar monogramomis. Pastarosiomis buvo puošiami tie rankšluosčiai, kuriuos jaunoji skirdavo savo būsimam vyrui. Tai buvo lyg paskutinis sutikimo ženklas, jeigu jaunamartė, sugrįžusi po užsakų, padovanodavo savo siuvinėtą rankšluostį. Per vestuves rankšluostis buvo užrišamas piršliui. Atvykus į jaunojo pusę, be kitų dovanų, vyro giminei buvo dovanojami ir rankšluosčiai. Pats

Jurgio Čemelio nuotr.

gražiausias buvo laikomas anytai, jeigu po vestuvių nakties ji pasitikdavo jaunuosius su dubeniu vandens. Po apeiginio nusiprausimo rankšluostis paliekamas anytai, o kaip padėkos ženklas dar ir pinigėlis į dubenį su vandeniu įmetamas. Dar ir šių laikų vestuvėse naudojami rankšluosčiai. Vestuvininkams ėmus važinėti automobiliais, pradėta puošti juos ažuolų vainikais, juostomis ir rankšluosčiais.

Mūsų krašte, ypač Punsko parapi-

joje, išlikusi labai sena tradicija laidojant jaunuolį palydėti jį į amžinojo poilsio vietą ant žirgų persijuosus rankšluosčiais. Žirgų vis mažiau, todėl ir tradicija pradeda nykti.

Esant tokiai gausybei papročių, „abrūsėlio“ tema festivalyje – neat-sitiktinė.

Šių metų šventėje dalyvavo visi Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos folkloro ansambliai: „Gimtinė“, „Alna“, „Šalčinukas“, „Saulalės“. Atvyko didelis būrys ansamblių iš Vilniaus. Tai Lietuvos kariuomenės Vilniaus įgulos karininkų ramovės folkloro ansamblis „Vilnelė“ (vad. Laima Purlienė) ir Kaišiadorių kultūros centro vaikų ir jaunimo folkloro ansamblis „Žilvita“ (vad. Laima Morkūnienė). Šie ansambliai paruošė bendrą programą, kurioje atsispindėjo visos Lietuvos folkloras. Kaip patys teigė, jie „audė patį spalvingiausią kilimą iš įvairių Lietuvos kampelių dainų, šokių ir pasakojimų“. Labai gražiai apie šalies įvairovę porino Onutė: „Lietuva nedidelė, ale labai marga. Tik pasuk trisdešimt kilometrų šonan, tai tuoj

Jurgio Čemelio nuotr.

paregėsi kitokias dainas, kitokius undarokus, kitokių kalbų, ir kožnam taip brangus kraštėlis, kad trumpai nepasakysi.“

Atvykęs Broniukas siūlė užsukt savan kraštan – į Anykščius, kurių grožybes pats vyskupas Antanas Baranauskas išgarsino. Ansambliciai pristatė Anykščių krašto muziką ir dainas. Išgirdome ir apie Kupiškį, kur „žmonių kalbelė da kitoniška, navatnesnė. Kraštas turtingas, moterys gražios, nuometuotos, baltos kaip gulbelės, o žmonės vaišingi ir meilūs“. Ansamblio dalyvė Danguolė pasakojo apie savo Biržų kraštą: „Išsens, i mažs žina, ka Biržū pil's buva i tebėra gražiaus' viso šiaurės Aukštaitijo. Ir par mum moteriškės labė gražs ir als par mum gal yr da skanesnis nei Kupiškia.“ Stasė iš Žemaitijos apie savo kraštą kalbėjo eilėmis:

*Visagalis žemės Dieve, Tu davei man Žemaitiją,
Tu davei man sunkią meilę – tą vienintelę, tą vieną,
Mano ilgesį ir džiaugsmą motinos akių šviesoj.
Ten kaip sopulį, kaip alkį aš gimtinę pajutau...
Danguje ten visos žvaigždės pateka ir būna gera. (...)*

Jurgio Čemėlio nuotr.

Visi pasakojimai susipynė su dainomis, muzika ir šokiais. Geriausi šokėjai pasirodė „Žilvitos“ jaunimas. Jų šokiams buvo per maža vietos scenoje, todėl teko šokti ant akmenų grindinio.

Svečių iš Vilniaus ir Kaišiadorių programų temos buvo įvairialypės: apie visų vienybę, stiprybę, užmirštamus papročius ir nykstančius kaimus.

Visi ansamblių dalyviai ne tik folkloro festivalyje dalyvavo. Mišių aukojimui festivalio svečiai iš Vilniaus atvežė duoną, o procesijoje nešė derliaus kraitelę. Visi atėjo į bažnyčią su žolynais, pasipuošę tautiniais drabužiais.

Žolinių šventė praėjo ir jau reikia galvoti apie ateinančius metus: kaip ją patobulinti, sudaryti geresnes sąlygas gausiai susirenkantiems parapijiečiams ir atvykstantiems svečiams.

Dėkojame XI folkloro festivalio „Auskim, sesutės, abrūsus“ rėmėjai – Lenkijos Respublikos vidaus reikalų ir administravimo ministerijai.

Jurgio Čemėlio nuotr.

Išrinkta nauja Lenkijos lietuvių jaunimo sąjungos valdyba

JURGITA STANKAUSKAITĖ

Rugpjūčio 28 dieną Punsko Kovo 11-osios licėjuje vyko naujos Lenkijos lietuvių jaunimo sąjungos (LLJS) valdybos rinkimai. Buvusią valdybą pakeitė aštuonių jaunų ir puikiai susipratusių žmonių grupė. Dvejų metų kadencijai išrinkti šie asmenys: Dalia Bobinaitė, Asta Bobinaitė, Raimundas Makauskas, Tomas Marcinkevičius, Edvinas Zubavičius, Rita Vaina, Alicija Paškevičiūtė ir Aidis Staskevičius, kuris tapo pirmininku. Tai nauja jam patirtis, bet ne svetima. Aidis kelerius metus veikė Jaunimo sąjungoje, buvo jos narys. Po dvejų metų pertraukos šiemet mieliai sutiko perimti iš buvusios valdybos vadovo Petro Talandžio drąsos ir atsakomybės lazdelę. Verta paminėti, kad Rita Vaina priklausė buvusios Sąjungos valdybos nariams, drąsiai vykdė kiekvieną grupėje iškeltą tikslą.

Jai patinka dirbti su jaunais žmonėmis, todėl dar keleriems metams nusprendė pratęsti veiklą Lenkijos lietuvių jaunimui atstovaujančioje grupėje. Apie Tomą Marcinkevičių būtų galima rašyti nemažai. Jam niekada nestigo idėjų einant pirmininko pareigas ankstesnėse LLJS valdybose.

Apie planuojamus Jaunimo sąjungos rinkimus buvo kalbama nuo šių metų pavasario, o apie tikslią jų dieną skelbiama socialiniame tinkle „Facebook“. Pranešimas buvo matomas keliems šimtams jaunų žmonių, tačiau juo susidomėjo tik dvylika asmenų. Kita vertus, į susitikimą ir naujos valdybos perrinkimą atvyko tie, kurie rimtai buvo apsisprendę dirbti LLJS. Vienas iš jos narių teigė, kad „šią dieną būti Sąjungoje, tai nėra kažkas cool“, galbūt todėl jaunimas numoja ranka į jos egzistavimą šiame krašte.

Išrinkta valdyba norėtų pakeisti tokį požiūrį savo naujomis mintimis, planais dažniau rengti susitikimus, nebūtinai formalius, su jaunąja karta.

Prieš rinkimus buvo svarstoma, ar nereiktų sumažinti valdybos narių skaičiaus. Anot jų, dirbti didelėje grupėje nėra lengva. Kartais sunku suderinti susitikimų laiką ar vietą. Nepaisant to, 2014–2016 m. LLJS valdyba nuveikė nemažai darbų, kuriuos drąsiai būtų galima praplėsti. Sėkmingai suorganizuotos XXI ir XXII estradinių dainų šventės, 2015 m. žiemą vyko susitikimas su Punsko licėjaus moksleiviais, pristatyta Sąjungos veikla. Moksleiviai buvo raginami prisijungti prie bendrų darbų, siųsti savas idėjas naujiems renginiams. Tais pačiais metais pratęsta „Karjeros dienų“ konferencija, kuriai 2016 m. buvo suteiktas naujas

„Sėkmės laboratorijų“ pavadinimas ir pakeistas pačio susitikimo tikslas. Dviejų dienų konferencija suspausta į vienos dienos suėjimą, kur buvo diskutuojama naujomis jaunimą dominančiomis temomis. Šiais metais vyko įdomus projekto „Misija Sibiras“ pristatymas, per kurį buvo raginama prisijungti prie ekspedicijų į lietuvių tremties ir įkalinimo vietas Rusijoje.

Būtina pabrėžti, kad šie rinkimai prabėgo itin sklandžiai. Nebuvo asmenų, kurie pakviesti jungtis prie naujos valdybos būtų nenoriai priėmę pasiūlymą. Iš tikrųjų per šiuos rinkimus buvo daugiau nei aštuoni norintieji. Dėl šios priežasties atsisakyta minties

Jurgitos Stankauskaitės nuotr.

Iš kairės: Rita Vaina, Aidis Staskevičius, Edvinas Zubavičius, Asta Bobinaitė, Tomas Marcinkevičius, Raimundas Makauskas, Dalia Bobinaitė, nuotraukoje trūksta Alicijos Paškevičiūtės

sumažinti valdybos narių skaičių.

Per rinkimus nauja valdyba išsikėlė nemažai tikslų, kalbėdamasi, ką ir kaip daryti, kur ir kada imtis darbo. Planuojama kartą per mėnesį organizuoti jaunimo susitikimą. Tai neturi būti didelis renginys, pakanka „mažų suėjų“, tokių kaip žaidimų vakarai, laužai, šachmatų turnyrai ir pan. Taip pat manoma, kad protinga būtų pagaliau gyvybės įpūsti scenai prie Punios ežero. „Juk ten žmonės gali dažniau pagražinti, ne tik per Estradinių dainų šventę“, – atviravo pirmininkas. Kita užduotis – pratęsti „Karjeros dienas“ arba „Sėkmės laboratorijas“. Jaunimas supranta ir girdi moksleivių atsiliepimus, kad tokio pobūdžio renginys yra būtinas. Jis labai naudingas, suteikiantis nemažai žinių ir informacijos apie šiuolaikinio jaunimo poreikius, potraukius, karjeros kelius pasirinkimus ir ateities planavimą. Kadangi moksleiviai reikalauja ryškesnio vaizdo iš jau dirbančių žmonių, pavadinkime, virtuvės, galbūt šį kartą bus susitelkta ties realiu darbo po pasirinktų studijų paveikslu.

Akivaizdu, kad LLJS „naujokams“ netrūksta pozityvumo, geros nuotikos ir minčių naujai veiklai. Bėlieka kantriai laukti pirmojo, jau rugsėjį planuojamo įgyvendinti renginio.

LLJS, tai ne pelno siekianti organizacija. Tik savo pastangomis, laisva valia organizuoja renginius ne sau, o šio krašto jaunimui ir jų veikla susidomėjusiems asmenims. Norintiems ją paremti pateikiame banko ir pirmininko kontaktinius duomenis:

**Stowarzyszenie Młodzieży
Litewskiej w Polsce
ul. 11 Marca 17, 16-515 Puńsk**

KRS: 0000203799

Sąskaitos nr.

14124058911111001066645648
(Bank Pekao SA)

LLJS pirmininko tel. nr.

+48 605 112 287

Vidugirių mokyklos praeities skambučio aidai

GRAŽINA KIBYŠIENĖ

MOKYKLOS ŠEŠĖLYJE

Šiomet Vidugirių mokykla švenčia garbingą 100-ąją gimtadienį. Mokykla tiek seniau buvo, tiek dabar yra svarbi ir neatsiejama kaimo dalis. Kiek prieš penkiasdešimt, šešiasdešimt ar net šimtą metų mokyklos gyvenimas skyrėsi nuo dabartinio – sunku pasakyti. Tad nesiaiškinsiu ir neisiimsiu lyginti, o pasistengsiu pasidėti Vidugirių mokyklos šešėlyje, pakvėpuoti jos praeities oru bei pamatytus ir buvusių mokinių ir mokytojų prisiminimuose išlikusius senosios mokyklos paveikslus surašyti.

Tariu visiems šiltus padėkos žodžius už nuoširdžius pokalbius ir paaukotą laiką.

MOKYTOJO ALGIRDO NEVULIO

(G. 1943 M.) PRISIMINIMAI

1962 m. baigiau Punsko licėjų ir

su klasės draugu Romu Kibyšiumi svarstėme, kur toliau mokytis. Surašydome informaciją, kad Vloclaveke už Torunės yra Mokytojų kolegija (SN) su rusų kalba. Ten abu ir baigėm rusų kalbą. Tada aš pradėjau dirbti Vidugiriuose, o Romas – Smalėnuose. Kur kas turi dirbti, tuomet nurodydavo Apskritis švietimo skyriaus Seinuose inspektorius Slimko (Šlimko).

Vidugirių mokykloje dirbau septynerius metus, nuo 1964 iki 1971 m. Pradėjau, kai buvo septynios klasės, o vėliau vyko reforma ir 1967/1968 m. m. įvesta aštunta klasė. Mokyklos vedėjas tada buvo Jurgis Valinčius. Su manim dar dirbo Ieva Sidarienė, Onutė Pakuckaitė (Gołąbek), Irena Źydek (Romanowska), vėliau ir jos vyras Henryk Romanowski, dar Danuta Gudanowska, Benia Wologiewicz (Luto), Celina Myszczyńska (Vaznelienė), Jonas Nevulis, Birutė Nevulytė

I eilėje iš kairės: Onutė Pakuckaitė-Gołąbek, Ieva Sidarienė, Irena Źydek.
II eilėje iš kairės: Algirdas Nevulis, Jurgis Valinčius

(Jaroszewicz), Dalytė Nevulytė (Grigutienė), Jan Jurgielewicz.

Visos klasės tada buvo jungtos. Per rusų kalbos pamokas tai trys klasės buvo jungtos: V, VI ir VII. V kl. reikėjo raides įvesti, VI – skaityti, o VII – dar daugiau. Mokiau rusų, lietuvių, lenkų kalbų, geografijos, dainavimo, fizinio lavinimo. Mokytojo etatas tada buvo 26 valandos, aš dirbdavau pusantro etato – po 39 val. per savaitę. Tada dirbdavom šešias dienas. Tris dienas turėjau po septynias pamokas ir tris – po šešias. Kaip pradantis dirbti mokytojas privalėjau per dvejus metus rašyti pamokų konspektus. Buvo sunku, nes klasės jungtos po dvi, o per rusų kalbos pamokas, kaip sakiau, trys klasės. Į darbą rudenį ir pavasarį važiuodavau motociklu iš savo gimtųjų namų Raistiniuose. Žiemą gyvenau Vidugiriuose pas Stefanauskus, Stankauskus. Kai

Iš mokyklos albumo

I eilėje iš kairės: Vytautas Grigutis, Juozas Stankauskas, Jonas Kuosa, Juozas Gibas. **II eilėje iš kairės:** Onutė Nevulytė, Onutė Sakavičiūtė, Elė Agurkytė, mokyt. Algirdas Nevulis, Dalia Pečiulytė, Julija Šimčikaitė, Kastulė Jankauskaitė. **III eilėje iš kairės:** Petras Baliūnas, Elė Berneckaitė, Regina Nevulytė, Angelė Sinkevičiūtė, Onutė Moliušytė, Kastulė Malinauskaitė, Emilija Stankauskaitė, Juozas Pečiulis

neturėjau kur, porą savaitių gyvenau valsčiaus biure.

Be privalomų pamokų, užsiėmiau saviveikla. Subūriau mergaičių dainavimo grupę. Dainuoti pamokydavau vyresnius mokinius. Kiekvienais

metais mokiniams organizuodavau ekskursiją. Išvyka trukdavo 4–5 dienas, kainavo apie 500 zl. Susirinkdavo apie 10–12 vyresniųjų klasių mokinių. Ne visi turėjo lėšų dalyvauti išvykose. Į ekskursiją važiuodavom traukiniu. Tėvai atveždavo vaikus į traukinį į Trakiškes, o toliau aš jau pats su jais keliavau. Dažniausiai į pajūrį, į Gdanską, Gdynią, Sopotą, lankėme Malborką, plaukdavom laivu. Norėjau, kad vaikai šį bei tą pamatytų.

Dar užsiėmiau ir kaimo savi-veikla. Buvo nemažai jaunimo, visi aktyvūs, o ir vyresnieji noriai įsijungdavo į kaimo kultūrinę veiklą. Ruošėm vaidinimus, grojau akordeonu, tai ir dainuoti pamokydavau. Pats ne viską mokėjau, tai važiuodavau pas Punsko vargonininką Parakevičių. Jis man pagrodavo, paskui pats mokiausi ir tada mokiau dainuoti chorą. Tais laikais Vidugiriuose buvo valsčius (tame pastate prie kryžiaus), ten pat ir svetainė, kurioje žiemą repetuodavom. Kai būdavo šilčiau, tai jau kluonuose. Dažniausiai pas Moliušius ar Nevulius.

Iš mokyklos albumo

I eilėje iš kairės: Maria Chmielewska, Wiesław Lutkiewicz, Juozas Jonušonis. **II eilėje iš kairės:** Česlovas Pakuckas, Gražina Paransevičiūtė, Onutė Paransevičiūtė, Danutė Stoskeliūnaitė. **III eilėje iš kairės:** mokyt. Algirdas Nevulis, Juozas Gibas, Juozas Pečiulis, Vitas Vaznelis. **IV eilėje:** Kostas Krivonis

Prisimenu, kai statėme Antano Vienaolio istorinę dramą „1831 metai“, vaidino 46 žmonės, repeticijos vykdavo apie penkias valandas, o pats vaidinimas truko tris valandas. Repetudavome ilgai, tai pasitaikydavo, kad vaidintojas, kuriam reikėjo laukti penktojo veiksmo, ir primigdavo šiauduose. Prieš statant spektaklį jaunimas sutvarkydavo kluoną, išnešdavo užsilikusius šiaudus, susiėškodavo lentų ir padarydavo sceną, suolus žiūrovams sėdėti. Rūbus vaidintojams pasiūdavo Klemensas Jurkūnas (svetainės vedėjas) su Jonu Stankausku dar Kostui Sidariui mokyklos vedėju esant.

Vaidinimo diena – tai kaimui iškilminga šventė. Pažiūrėti vaidinimo ne tik sueidavo Vidugirių kaimo žmonės, bet ir suvažiuodavo vežimais ar motociklais iš aplinkinių kaimų. Gera buvo dirbti su Vidugirių gyventojais, žmonės nuoširdūs, darbštūs, aktyvūs, mielai sueidavo į repeticijas. Su choru važiuodavom į sąskrydžius Burbiškiuose, o vaidinome Kreivėnuose, Vaitakiemyje, Klevuose, Krasnagrūdoje. Važiuodavom arkliais ilgabrikiu arba pasisamdydavom traktorių su priekaba iš Devetiškių dvaro.

Darbas mokykloje ir su kaimo žmonėmis buvo skirtingas, bet manau, kad abi veiklos reikalingos. Patiko dirbti ir su mokiniais, ir su suaugusiais. Mokinių buvo įvairių: ir tokių, kurie labai gerai ir noriai mokėsi, ir tokių, kuriems mokslas prasčiau sekėsi, bet neprisimenu, kad vaikai būtų krėtę kokius piktybiškus pokštus.

Vienas berniukas prasčiau mokėsi, tai mokytojai pakvietė jo tėvą pasikalbėti apie sūnaus mokslą. O tėvas paaiškino: „Jūs, šeši mokytojai, turit išmokti po vieną dalyką, o mano sūnus vienas turi visus šešis dalykus išmokyti, tai jam ir sunkiau“.

Mielai ir šiltai prisimenu darbą Vidugiriuose, buvusius mokinius ir visus kaimo žmones.

Draugei atminti

EUGENIJA PAKUTKIENĖ

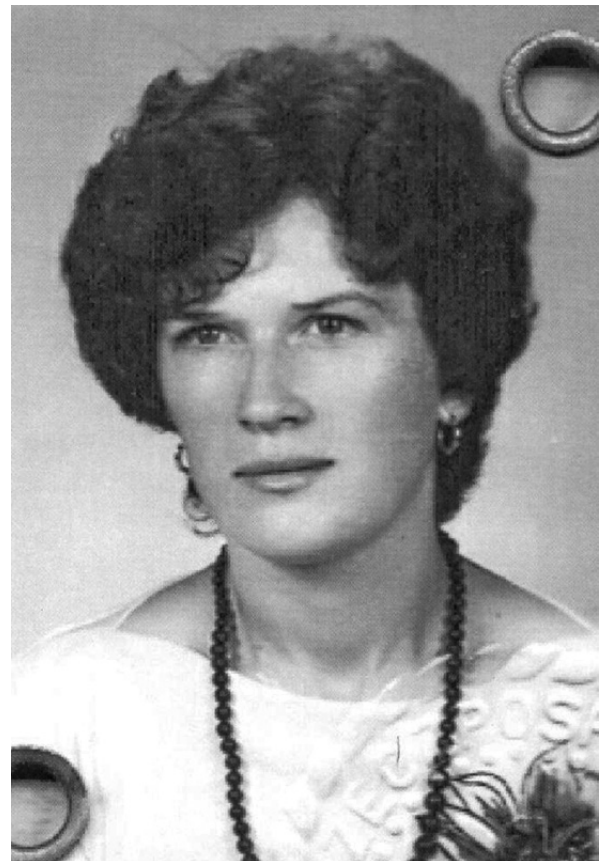
*Į dainą sudėsiu vasaros džiaugsmą
Ir švelnų kvėpėjimą žiedų.*

*Į dainą sudėsiu ir veriantį skausmą,
Kai sieloje būna graudu.*

Kiekvienas liūdime netekę artimo žmogaus. Turi praėti nemažai laiko, kad apsiprastume su netektimi. Kai su kuo nors susigyveni, bendrauji, draugauji ir staiga jo netenki, sunku patikėti, kad tai, kas buvo, nesugražinama. Nors žinom, kad kiekvieno laukia mirtis, visgi kiekvienam norisi gyventi, sulaukti senatvės, kuri vieniems lemta, kitiems ne...

„Lietuvių namai“ Seinuose netikėtai neteko pavyzdingos darbuotojos, draugai – bendradarbės, šeima ir giminės – mamos, sesės, dukterėčios, giminaitės. Sunku buvo patikėti ir iki šiol neįmanoma apsiprasti su tokiu netikėtu Onutės Macukonienės išėjimu anapus... Žinojome, kad serga. Betgi daugelis suserga ir pasveiksta, jei tiki, kad išgis, ir gydosi. Ji irgi spindėjo tikėjimu ir labai, labai norėjo gyventi. Gydėsi, pati tikėjo pasveiksianti ir aplinkiniams neleido manyti kitaip. Deja, liga buvo stipresnė už jos gerus norus ir reikėjo išeiti iš šito pasaulio, palikti artimuosius ir nebaigtus darbus, nors ji nieko neatidėliodavo, stengėsi iškart daryti, pradėtus

darbus užbaigti. „Jei pradėjau, tai ir turiu pabaigti“, – sakydavo. Stengėsi dėl vaikų, gražino, apšildė namą, prižiūrėjo du šiltnamius, daržą, augino gėles, daržoves, vaismedžius sodelyje. Sulaukusi derliaus, dalijosi su kitais ir vaisiais, ir daržovėmis. Prenumeravo „Aušrą“ sau ir kaimynus pakalbėdavo. Gyvendama Žagariuose sūnų Algį leido į lietuvišką klasę ir palaikė besikuriančią Krasnagrūdos mokyklą. Seinų vaidintojams padėjo skolindama arba dovanodama rekvizitus, aprangą. Buvo paėmusi ir vieno vaidmens tekstą, bet gražino. Kelioms šventėms iškepė savo kokoso drožlių tortą. Neturėjo ypatingų pasiekimų, bet buvo draugiška,

be galo darbšti, gera mama. Visada žavėjo savo gerumu ir pasiaukojimu.

Onutė Misiukonytė-Macukonienė į amžinybę iškeliavo 2016 m. liepos 27 d., tuoj po savo vardadienio ir prieš 54-ąjį gimtadienį. Ši dviejų sūnų motina, daugelio gera draugė, kaimynė gimė 1962 m. rugpjūčio 1 d. Klevuose, Juozo ir Benignos (vadintos Bene, Marazaitės) Misiukonių šeimoje. Ji buvo antroji dukra. Augo su vyresne sese Danute. Po keleto metų susilaukė broliuko Romo. Onutė mokėsi Klevų kaimo mokykloje (iki ketvirtos klasės), vėliau Seinuose (iki 8 klasės), o paskui kelerius metus – siuvimo amato. Jos mama, būdama siuvėja, norėjo, kad šio anuomet pelningo amato imtųsi ir viena, ir kita dukra, tad abi įgijo siuvimo įgūdžių ir patirties, bet neilgai tuo džiaugėsi. Vėliau teko tik sau šį tą pasisiūti. Mat siuvėjos, atsiradus parduotuvėse nemažai drabužių, tapo nebereikalingos.

Onutė, daugiausia iš savo mamos ir tetos pramokusi siūti, baigė profesinę mokyklą. Tačiau siūti jai teko mažai kam (daugiausia sau ir savo šeimai). Dirbo Seinuose veikusioje avalynės įmonėje, vėliau kepykloje bei „Lietuvių namuose“.

Nelemta jai buvo sulaukti senatvės. Labai laukė marčių, anūkų, deja... Pynė gyvenimo vainiką, bet paliko jį nebaigtą... Turėjome daug bendrų planų ir siekių, tačiau nespėjome jų įgyvendinti.

Kiekvienas turime vietą, į kurią norėtume sugrįžti 1000 kartų. Onutė buvo išvykusi ir užsienin padirbėti, bet visgi gimtųjų namų trauka buvo galingiausia.

Pasitikėjo visais. Kartais naiviai tikėjo ir gyvenimas sudroždavo skaudžiai, ne sykį ir ne vieną ašarą teko nubraukti.

Mylėjo vasarą ir gėles. Sakydavo: „Jei mirti, tai tik vasarą. Nors kūnui blogai, nes greit genda, bet tas grožis gamtos didžiausias“. Vasaros sulaukė, bet neilgai ja džiaugėsi...

Paliko liūdėti abu sūnus, sesę, brolių, gimines, draugus ir mylimiausią tetą Kastulę. Apie ją sakė, kad tai antroji jos mama, kuri, kaip ir tikroji, „visada buvo šalia: ir bėdoje, ir vargė“. Savo mamą jai teko laidoti praėjusių metų spalį, o tėvelį dar anksčiau.

Punsko klebonas Česlovas Baganas (Seinų vikaras Petras tuo metu laidėjo savo tėvelį, o paskui buvo išvykęs į Pasaulio jaunimo dienas) gedulingose mišiose kalbėjo: „Onutė gyveno vaikams, artimiesiems. Per anksti turėjo palikti šitą pasaulį... Svajoję, planavo dar daug ką nuveikti, bet nepagydoma liga sutrukdė.“

Onutės karstas priglaustas antrosios mamos kapavietėje (anksčiau parengtame kape, kuriame jau ilsisi prieš keletą metų miręs jos dėdė, Kastulės vyras). Tai ir buvo įrodymas, kad dukra su mama (nors ir ne gimdytoja) visada viena šalia kitos. Kastulė nuo šiol bus Onutės sūnums kaip mama. Stiprybės jiems...

Nesame pajėgūs sustabdyti laiko tėkmės, išvengti skaudžių netekčių, bet mūsų atmintis – kaip gamtos nuostabi dovana – šventai saugo brangių žmonių paveikslus. Kartojame tų žmonių mums duotas gyvenimo pamokas, naujai vertiname jų poelgius. Kelio kryžkelėje vadovaujamės jų mintimis, gyvenimo prasmės suvokimas tampa artimas, savas mums ir ateinančioms kartoms. Išlieka pasakytas žodis, išlieka prisiminimas, kuris padeda išverti sunkią valandą, neleidžia klysti, brandina svajonę tapti geresniais. Prisiminimuose lieka brangūs žmonės, pas kuriuos mintimis sugrįžtame džiaugsmo ar liūdesio akimirka.

*Didelis mano vaike,
mylėki pasaulį
ne tada, kai jis tave lepina,
bet kai nuo tavęs nusigręžia...
Nes kiekvienas gyvenimas –
šviesos ir tamsos gija,
likimo padovanota...*

PARDUODAME AKMENS ANGLĮ patraukliomis kainomis.

Perkant daugiau kaip 4 tonas
tonos kaina 550 zl.

Juozas Zubavičius,
Seinai, Konarskio g. 4

Tel. 606 459 579,
87 5173 137

UAB „SŪSMEDA“

Pjauname statybinę medieną
pagal užsakovo pateiktus
matmenis.

Pristatome į vietą.

Geros kainos.

Sūsniškų kaimas,
Kalvarijos savivaldybė

Tel. +37068261505

IEŠKOME MOTERS

darbui Vokietijoje,
itališkoje picerijoje.

Teirautis tel.:
00491624247871,
00491737044674

GERBIAMI „AUŠROS“ PRENUMERATORIAI!

Greitai pradėsime „Aušros“ prenumeratos rinkimo akciją ir vėl kreipsimės į vyresnius mūsų mokyklų moksleivius, kad jie talkintų šiame sudėtingame darbe. Taigi labai prašytume, kad įsileistumėte juos į namus ir užsiprenumeruotumėte šį jau daugiau kaip 55 metus leidžiamą mūsų žurnalą. Jei norite pagirti ar pakritikuoti leidinį, ateikite į redakciją ir mums išsakykite savo nuomonę – mokiniai nėra atsakingi už jo turinį.

Jeigu dėl kokių nors priežasčių Jums nepavyktų užsiprenumeruoti „Aušros“ savo namuose, kviečiame atvykti tai padaryti į redakciją Punske arba Lenkijos lietuvių draugijos būstinę Seinuose. Užsiprenumeruoti galima ir bet kuriame Lenkijos pašte bei „RUCH“ S.A. kioskuose arba padarant pavedimą į redakcijos banko sąskaitą (numeris pateikiamas paskutiniame viršelyje), parašant už kurį leidinį mokama.

Skaitydami „Aušrą“ sužinosite, kas vyksta mūsų krašte (mokyklose, kultūros įstaigose, draugijose), paremsite lietuvišką spausdintą žodį. Taigi nebūkite abejingi – prenumeruokite „Aušrą“!

„Aušros“ prenumeratoriai turi teisę leidinyje nemokamai paskelbti sveikinimus savo artimiesiems jubiliejaus ar vardadienio proga!

Taip pat raginame prenumeruoti „Suvalkietį“ ir „Aušrelę“.

„Aušros“ redakcija

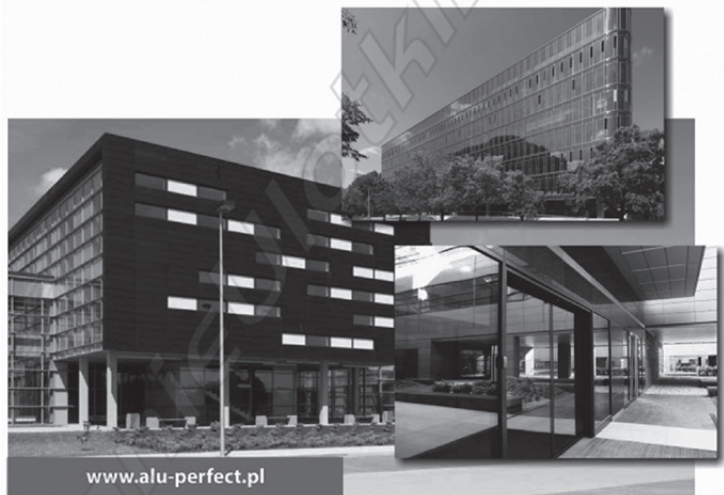
LIETUVIŠKŲ LEIDINIŲ 2017 M. PRENUMERATOS KAINOS

Šalis	Laikotarpis	Aušra	Aušrelė	Suvalkietis
Lenkija	metai	36	6	4
	pusmetis	18	3	2
	ketvirtis	9	1,5	1
Europa (nepirmenybiniu paštu)	metai	84	20	20
	pusmetis	42	10	10
	ketvirtis	21	5	5
Europa (pirmenybiniu paštu)	metai	112	40	40
	pusmetis	56	20	20
	ketvirtis	28	10	10
Kitos užsienio šalys (nepirmenybiniu paštu)	metai	88	20	20
	pusmetis	44	10	10
	ketvirtis	22	5	5
Kitos užsienio šalys (pirmenybiniu paštu)	metai	124	40	40
	pusmetis	62	20	20
	ketvirtis	31	10	10

ALU-PERFECT iš aukštos kokybės medžiagų gamina aliuminio profilių langus, duris, fasadus, žiemos sodus.

Teikiant lojalias ir sąžiningas paslaugas atsižvelgiamė į individualius kiekvieno užsakovo reikalavimus bei užtikriname geras kainas, viliojančias nuolaidas, aukštą kokybę ir greitą užsakymų vykdymą.

www.alu-perfect.pl

ALU-PERFECT

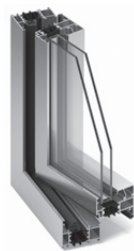
Anna Szukilowicz, Biruta Gudajtis s.c.
ul. Sportowa 44, 16-400 Suwałki

tel.: +48 504 459 673
e-mail: info@alu-perfect.pl

Aliuminių langų ir durų sistema MB-45

Šią sistemą galima naudoti gaminant vidinius architektūrinius elementus: įvairių tipų pertvaras, langus, duris, stumdomąsias bei automatines duris, tambūrus, vitražus, vitrinas, kasos kabinas, erdvines konstrukcijas ir kt. Ji sudaro pagrindą specialios paskirties sistemoms – dūmams nepralaidžioms pertvaroms, durims MB-45D ir grioveliuose montuojamoms durims MB-45 bei durims ir išoriniams stiklams, kurių profiliams nereikia termoizoliacijos.

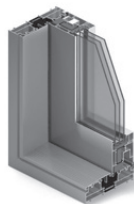
Aliuminių langų ir durų sistema MB-70

Ši aliuminių profilių sistema naudojama tose išorinėse pastato konstrukcijose, kurioms reikia geresnės šilumos ir garso izoliacijos: įvairių tipų languose, duryse, tambūruose, vitrinose, erdvinėse konstrukcijose. Sistema taip pat gali būti ir su padidinta šilumos izoliacija, tada profiliuočiuose ir erdvėje po stiklu įrengiami papildomi šilumą izoliuojantys užpildai. Sistema MB-70 leidžia gaminti apsaugines duris ir langus (RC4 – tai 4 saugumo klasės langų ir durų sistema) bei dūmų šalinimo langus. Ji gali būti naudojama ir gaminant įvairių tipų langus, pavyzdžiui, langus su paslėpta varčia MB-70US / MB-70US HI, MB-70SG ir MB-70 Industrial – langus senoviniams pastatams. Sistema taip pat leidžia sukurti „šilto šalto“ fasado konstrukciją MB-70CW / MB-70CW HI.

Fasadinė sistema MB-SR50 ir MB-SR50HI

Tai aliuminių profilių sistema su vertikalia ir horizontalia (rygeliai) fasado konstrukcija, gera šilumine izoliacija (izoliatorius PE užtikrina žemą šilumos laidumo koeficientą λ mbdą, labai gerus izoliacinius parametrus). MB-SR50HI sistema skirta gaminti išorės ir vidaus įvairioms lengvų konstrukcijų pertvaroms, didelėms įstiklintoms plokštumoms, erdvinėms struktūroms, pavyzdžiui, rotondoms, žiemos sodams, tambūrams, verandoms, mansardoms, švieslangiams, apsauginiams stogeliams ir kt. Sistema MB-SR50 išsiskiria profilių įvairove. Galima naudoti kelių tipų profilius – horizontalių ar vertikalų linijų (sistemos atmaina MB-SR50 PL) arba beveik struktūrinį tipą (sistemos atmaina MB-SR50 Efekt). Medinei ar plieninei konstrukcijai šių aliuminių profilių sistemą galima panaudoti kaip uždedamąją. MB-SR50EL – tai priešgaisrinio fasado versija.

Pakeliamų-slankiojančių aliuminių durų sistema MB-77HS

Pakeliamos-slankiojančios durys yra puikus sprendimas, norint sujungti kambarius arba žiemos sodus su išorine aplinka. Jos užtikrina patogų išėjimą į balkoną, terasą arba sodą, atviroje padėtyje neužima vietos patalpos viduje, o tai padidina jų naudojimo komfortą. Sistema MB-77HS priklauso aukščiausios kokybės produktams ir atitinka visus šiai produktų grupei keliamus reikalavimus. Priklausomai nuo šilumos izoliacijos, galimi du konstrukcijos variantai: ST ir HI. Profiliuočių konstrukcija leidžia gaminti išskirtines, padidintų gabaritų duris, įstiklintas vienos arba dviejų kamerų stiklo paketu, o naudojamos medžiagos ir techniniai sprendimai užtikrina puikią šilumos ir garso izoliaciją. Dėl savo išskirtinių savybių sistema puikiai tinka tiek individualiems namams, tiek prabangiems apartamentams ir viešbučiams.

*Neliūdėki, kad metai nuplasnojo
Tarytum paukščiai į šiltus kraštus.
Tau jubiliejų gražų dovanajo,
Nors dienos verčia vėl naujus lapus.*

*Tegul jos būna saulėtos ir šviesios,
Be debesėlių, be pikty audrų.
Tegul džiaugsmas nuolat Tau ranką tiesia
Ir eina su Tavim gyvenimo keliu.*

Brangiai sesutei Marytei, gyvenančiai Kanadoje, gimtadienio proga daug stiprios sveikatos, šilumos ir kantrybės linki

Seserys Teresė ir Laimutė

PARDUODU

2 ha kukurūzų sklypą
arti Punsko.

Teirautis tel.
514 160 782

LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ DĖMESIUI

Jau vyksta rinkėjų, gyvenančių užsienyje ir pageidaujančių išreikšti nuomonę artėjančiuose LR Seimo rinkimuose, elektroninė registracija. Elektroniniu būdu per Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainę (www.vrk.lt) užsiregistravę rinkėjai bus įtraukti į atitinkamos Lietuvos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos rinkėjų sąrašus.

PASTABA: Patekę į VRK puslapį paspauskite (viršutinėje kairėje dalyje) nuorodą „Rinkėjo puslapis (rinkėjams)“. Vėliau paspauskite nuorodą „Rinkėjų, balsuojančių užsienyje, elektroninė registracija“.

Elektroninė registracijos sistema suteikia galimybę rinkėjams, pageidaujantiems balsuoti užsienyje, per kelias minutes užsiregistruoti balsavimui ir vėliau būti įtrauktiems į atitinkamos Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos rinkėjų sąrašus. Užpildytas ir patvirtintas prašymas automatiškai atsisiras Lietuvos atstovybės, kurioje rinkėjas ketina balsuoti, sąrašuose.

Tie, kas dėl įvairių priežasčių negali registruotis elektroniniu būdu, gali užpildyti **popierinį rinkėjo registracijos prašymą ir ne vėliau kaip iki š. m. spalio 4 d.** atsiųsti LR konsulatui Seinuose adresu: ul. 22 Lipca 9, 16-500 Sejny arba kons.seinai@urm.lt.

Rinkėjo registracijos prašymą galite rasti LR konsulato Seinuose interneto puslapyje
www.urm.lt/sejny_naujienų_skiityje.

LR konsulatas Seinuose

2016 m. liepos 27 d.
į amžinybę iškeliavo
A. A. ONUTĖ MACUKONIENĖ
iš Seinų.

Nuoširdžiai dėkojame Seinų ir Balstogės ligoninių gydytojams, seselėms ir aptarnaujančiam personalui už mūsų mylimos mamos, sesės gydymą ir slaugymą. Labai dėkojame giminėms, kaimynams, draugams ir draugėms bei visiems, dalyvavusiems šermernyse ir laidotuvėse. Ačiū už pagalbą, bendrą maldą, gėles, aukas ir užuojautos žodžius.

Nuoširdžiai ačiū kunigui Česlovui Baganui, sutikiam atvykti iš Punsko atnašauti gedulingas mišias, paldyti į Seinų kapines. Dėkojame Seinų bažnytiniam chorui už gražias giesmes ir sugiedotą rožančių.

Sūnūs Algis ir Petras bei sesuo Danutė ir brolis Romas su šeima bei visa giminė

2016 m. rugpjūčio 24 d.
į amžinybę iškeliavo
A. A. KONSTANCIJA PAJAUJIENĖ
iš Ožkinių.

Nuoširdžiai dėkojame Punsko ambulatorijos gydytojai Janinai Paransevičienei bei „Carito“ medicinos seselėms už gydymą ir rūpestingą slaugymą. Dėkojame kaimynams, giminėms, pažįstamiems už dalyvavimą laidotuvėse, už bendrą maldą, gėles, aukas ir užuojautos žodžius. Tariame ačiū giesmininkams už giesmes ir kunigams už atnašautas šv. Mišias.

Velionės šeima

Lietuvos žiniasklaida

2016 08 26 – 09 07

Šįkart žiniasklaidoje dažniausiai mirgėjo dviejų Vyriausybės narių – žemės ūkio ministrės Virginijos Baltraitienės bei Krašto apsaugos ministerijos (KAM) vadovo Juozo Oleko pavardės.

V. Baltraitienei nemalonumų kilo jau anksčiau, kai specialiosios tarnybos pranešė apie kratas Žemės ūkio ministerijai (ŽŪM) pavaldžioje Valstybinėje maisto ir veterinarijos tarnyboje (VMVT), o jos direktorius Jonas Milius įtartas padėjęs išspręsti kai kurias su produkcijos kokybe susijusias problemas šaldytų gaminių įmonei „Judex“. Ministrė tada teigė, jog ir tarnybai, ir jos vadovui jokių priekaištų neturi.

Tačiau tikras galvos skausmas ministrėi turėjo prasidėti iškilus į viešumą faktui, kad liepos pabaigoje, dieną prieš specialiosioms tarnyboms atliekant kratas VMVT, Panevėžio rajone vyko neformali vakarienė su medžiokle, kurioje dalyvavo Latvijos žemės ūkio ministras Janis Dūklavas su delegacija, lietuvių verslininkai ir tas pats J. Milius. Žiniasklaidai kilo abejonių dėl galimo interesų supainiojimo, taip pat dėl to, kas organizavo ir apmokėjo šią vakarienę.

Kartu su J. Miliumi surengtoje spaudos konferencijoje V. Baltraitienė atkreipė dėmesį, kad „visame pasaulyje vyksta neformalios vakarienės, todėl tai joks naujas renginys“. Ji taip pat pridūrė, kad visada bendravusi ir toliau ketinanti „bendrauti su verslininkais, kurie kuria darbo vietas Lietuvoje“. V. Baltraitienė papasakojo, jog laukdama delegacijos iš Latvijos paprašė J. Miliaus organizuoti tokią vakarienę ir medžioklę, taip pat tikino jau liepos pabaigoje

pareikalavusi sąskaitos už ją. Tiesa, iki šiol sąskaita nėra atsiųsta.

Ministrėi antrino ir VMVT direktorius: „Stebina mane visa šita situacija. Teko būti įvairiose šalyse ir visur yra neformalus susitikimai. Buvau organizavęs ir pasirengęs apmokėti šią vakarienę. Kai renginys baigėsi, ministrė paniškai pareikalavo sąskaitos. Sakėme urėdui, kad jeigu buvo kažkokių papildomų išlaidų, jis atsiųstų sąskaitą. Bet kol kas nieko nėra.“.

Vėliau ši vakarienė-medžioklė pakilo į tarptautinį lygmenį. Ministrė, iš pradžių svarsčiusi, jog verslininkus į vakarienę galėjo pakviesti VMVT vadovas, kitą dieną pareiškė, jog tai padaręs Latvijos žemės ūkio ministras J. Dūklavas.

Portalas lrytas.lt perteikė Latvijos ministro reakciją į tokius Lietuvos ŽŪM vadovės žodžius: „Taip elgtis, kaip pasiūlyta Lietuvos žemės ūkio ministrė Virginija Baltraitienė, negalima, – pareiškė J. Dūklavas. – Nesvarbu, ar tai rinkimai, ar kitos problemos, taip elgtis negalima. Niekas pas ją nebesilankys, jeigu ji taip daro. Po tokios netvarkos pasakyčiau: „Brangi drauge, atvyk į Latviją, čia nėra tokios netvarkos“, – Latvijos TV3 Žinioms sakė J. Dūklavas.

Jis agentūrai BNS neigė dalyvavęs renginyje Panevėžyje ir tikino nemedžiojęs. „Kokia medžioklė? Nieko nežinau... Taip, čia dėl to, kad pavakarieniavau. Vakarienė buvo Vilniuje.“

Pati V. Baltraitienė BNS patvirtino, jog Latvijos kolega dalyvavo ne tik vakarienėje Panevėžio rajone, bet ir jos metu organizuotoje medžioklėje. Paklausta, kodėl apie šį susitikimą nebuvo skelbta jos darbotvarkėje, V. Baltraitienė teigė, jog tai

buvo neoficiali vakarienė, o ministerija viešina tik oficialius jos susitikimus... Žodžiu, kuo toliau į mišką, tuo daugiau medžių.

Į šią istoriją sureagavo šalies vadovai, kiti politikai. Prezidentės D. Grybauskaitės pozicijai agentūrai BNS perdavė Prezidentės spaudos tarnyba. Šalies vadovė pasinaudojo proga eilinį kartą pakritikuoti Algirdo Butkevičiaus vadovaujamą ministrų kabinetą. „Žemas skaidrumo suvokimas yra šios Vyriausybės skiriamasis bruožas. Tolerancija piktnaudžiavimui, „zadanių“ tradicijoms, nepotizmui ir asmeninių interesų protegavimui, reikalų tvarkymui nomenklatūrinėse medžioklėse stabdo šalies pažangą ir menkina žmonių pasitikėjimą. Ministrės medžioklės istorija nepateisinama. Ją interpretuodama ministrė sukelia ir diplomatinės įtampas su kaimynine šalimi“, – teigta pranešime.

Vėliau renginyje Molėtuose dalyvavusi D. Grybauskaitė žiniasklaidai kalbėjo, jog „susidaro įspūdis, kad paskutiniu metu šios Vyriausybės ministrai konkuruoja vienas su kitu, kuris labiau sukompromituos šią Vyriausybę“.

Opozicinės Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų pirmininkas Gabrielius Landsbergis sakė siūlysiąs partiečiams Seime inicijuoti interpeliacijos procedūrą ministrėi V. Baltraitienei. „Jos kontroliuojamų įstaigų vadovai įtariami korupcinėmis veikomis, o ministrė, užuot skaidrinusi sistemą, tapo joje vešinės korupcijos priedanga. Paskutiniai sistema kėčiantys skandalai ir įtariamai J. Miliui, kai neskaidri maisto ir veterinarijos tarnybos veikla jau kelia

grėsmę Lietuvos žmonių sveikatai, yra akivaizdžiausias įrodymas, kad ministrė nesusitvarko su savo pareigomis“, – BNS kalbėjo politikas.

Darbo partijos pirmininkas Valentinas Mazuronis, vertindamas bendrapartietės veiksmus, portalui lrytas.lt teigė šio įvykio nesureikšminąs: „Ministro darbas yra su visais bendrauti ir iš visur susirinkti informaciją, kol nėra pažeidžiami įstatymai. Nematau nieko blogo, kad ministrė dalyvavo neoficialiuose susitikimuose su kitų šalių politikais ir verslo atstovais. Ar jau Lietuvoje uždrausta žmonėms susitikti ir bendrauti? Jeigu paaiškėtų, kad susitikimų metu buvo daromi kažkokie neleistini susitarimai, veiksmai ar pažeidžiamos etikos normos – vertinčiau kitaip, tačiau šiandien tokios informacijos nėra.“

Dar didesnių nemalonumų kilo KAM vadovui J. Olekui, kai žiniasklaidoje nuskambėjo „auksinių šakučių“ istorija. Viešųjų pirkimų tarnyba (VPT), patikrinusi, kaip naudojamos lėšos KAM, paskelbė šokiruojančią informaciją. Tai, anot lrytas.lt komentatoriaus Edvardo Čiuldės, „įspūdingi skaičiai, kviečiantys įsivaizduoti, kad Lietuvos kariuomenė mintą iš brangiojo krištolo ar taurių metalų indų, inkrustuotų deimantais, permokant maždaug aštuonis kartus daugiau, nei tokie virtuvės įrankiai kainuoja rinkoje: pjaustymo lentelę įsigyjant už 180 eurų, kai identiška lentelė parduotuvėje pirkimo metu kainavo 28 eurus, duonriekį peilį – už 142 eurus, kurio kaina parduotuvėje – 18 eurų, kepsniams naudojama šakutė pirka už 184 eurus, kiaurasamtis – už 70 eurų, galąstuvai – už 103 eurus, peilis mėšai kapoti – už 250 eurų, sietelis įsigytas už 161 eurą, skirtingų dydžių samteliai – už 243 eurus ir 258 eurus“.

Be abejo, visuomenėje kilo nemažas pasipiktinimas. Dauguma buvo nuomonės, jog dėl to kalčiausias ministras J. Olekas. Daug kritikos teko

ir kariuomenės vadui generolui Jonui Vytautui Žukui. Deja, kaip įprasta, prisiimti kaltės niekas neskubėjo. Pasak portalą 15min.lt, „spaudos konferencijoje ir ministras, ir generolas teigė, kad „prieš kelerius metus Lietuvos kariuomenė pati kreipėsi į Generalinę prokuratūrą dėl bendrovės „Nota Bene“ pristatytų daiktų. Kariškiai įtarė, kad verslininkai galbūt sukčiauja, nes pristatė ne tos firmos daiktus, kuriuos žadėjo. Tačiau teisėsauga pripažino, kad verslininkų veiksmuose nėra nusikaltimo sudėties.

(...) „Kad mes permokėjome, pasakė ne VPT, bet mes patys“, – sakė kariuomenės vadas. „Visą tą informaciją, kuri šiandien buvo paviešinta, surinko pati Lietuvos kariuomenė“, – pritarė krašto apsaugos ministras“.

Kaip vėliau paaiškėjo, bendrovė „Nota Bene“ – KAM tiekėja, daug kartų laimėjusi skelbiamus viešųjų pirkimų konkursus. Iškilę faktai ir apie įspūdingas kainas perkant palapines, kastuvėlius, pirštines.

Be abejo, į tokius faktus nedelsiant reagavo patys socialdemokratai, opozicija, Prezidentė.

Kaip pranešė BNS, „Seimo narys socialdemokratas Bronius Bradauskas ragina savo kolegą socialdemokratą J. Oleką trauktis iš krašto apsaugos ministro pareigų dėl vadinamojo „auksinių šakučių“ pirkimo kariuomenėje. Apie galimą J. Oleko atsistatydinimą užsimena ir partijos pirmininko pavaduotojas Gediminas Kirkilas. Bet, kaip pareiškė B. Bradauskas, „ne dėl to, kad jis (J. Olekas – red.) kaltas. Jis nėra kaltas, kariuomenės vadas kur kas kaltesnis. Bet kad nuramintų visuomenės nuomonę...“.

„Tokie KAM pirkiniai yra įstatymiškai neleistini. Tuo labiau kad įstatymai nenumato galimybės vogti – atvirksčiai. Kai produktas ar prekė kainuoja aštuonis kartus brangiau per viešuosius pirkimus nei parduotuvėje, tai yra atviras Lietuvos žmonių apvaginėjimas. Tai formuluoju labai tiesiai ir aiškiai“, – D. Grybauskaitės

žodžius, S. Daukanto aikštėje pasakytus žurnalistams, perteikė žiniasklaida. Prezidentės nuomone, už pirkinius kariuomenei prisiimti atsakomybę turi KAM ir ministras J. Olekas.

Tiesa, pats KAM vadovas visus jam metamus kaltinimus ir ne vieną siūlymą atsistatydinti kategoriškai atmetė ir savo kaltės nepripažino.

Konservatorių garbės pirmininkas Vytautas Landsbergis šioje pirkimų istorijoje nematė kažko labai blogo. Kaip įprasta panašiais atvejais, jis čia įžvelgė tyčinę veiklą norint sukompromituoti Lietuvą ir jos kariuomenę. „Jau 25-eri metai stebime, kaip nepalankiai draugai sovietai sutinka Lietuvos kariuomenės radimąsi ir norą būti parengtyje. Kur buvęs, kur nebuvęs vis apsireiškia aktualūs antigynybinės propagandos frontas. Dabar jam netikėta proga. Tik pavyrk. Betgi atsukim savo smegenis: ne „kariuomenė nusipirko“ (šaukštą ar samtį, o visi kartoja), bet kariuomenei nupirko. (...) Kam įdomi šakučių virškinio vagystė kelių tūkstančių eurų ribose? Baikit. Palapinė – jau ne šaukštas, bet ir tai veikia spėtinai vieno KAM valdininko pasipelnymas „nepastebėjus“ užkeltos kainos. Kas kita – moralinė žala, provokacija ir žmonių kiršinimas prieš kariuomenę. Jei tai speciali operacija, ji įvykdyta meistriškai. Pasekmes dar matysime. (Geriau ne.) Kad Lietuva neatrodytų sau ir NATO sąjungininkams juokinga, ji turi savo sukčius miklarankius ir išmanius provokatorius pati vertinti ir valytis nedelsdama“, – rašė jis portale delfi.lt.

Tarsi polemizuodamas su V. Landsbergiu, Rimvydas Valatka minėtame portale rašė: „Mūsų priešai tikrai turi dėl ko džiūgauti. Tik ne dėl VPT „išmestų“ faktų. Dėl krašto apsaugos ministro neveiknumo. Kurį – geriausiu atveju – galime laikyti beviltišku aplaidumu.“